LIETUVIŲ MOTERŲ ŽURNALAS

3

moteris

1966 GEGUŽIS–BIRŽELIS

T U R I N Y S

Vysk. V. Brizgys	Esame atsakingi už dabartį ir ateitį	2
Gabriela Mistral	Motinos Poema	3
J. M. A. Venckus, S.J.	Motinos Diena	6
- - -	Pabaltijo Moterų Tarybos Deklaracija	7
S. Petrauskienė	Motinos žvilgsnis į save	8
A. Karvelytė	Svetimi altoriai (eil.)	9
E. P.	Apie jaunimą	10
R. K. Vidžiūnienė	Skyrybos ir mes	12
Kun. K. Patalavičius	Su ispanų jaunimu	13
K. Mansfield	Saulius ir Mėnulė	15
D. Sadūnaitė	Vaikystėj (eil.)	17
• Vaiko auklėjimas	Veda D. Petrutytė	18
• Moterys Pasaulyje	Priešmokyklinis auklėjimas ir demokratija	20
• Buto įrengimas	Veda A. Šarūnienė	23
• Madų ir grožio pasaulis	Veda I. Kairienė	24
• Šeimininkių kampelis	Veda A. Mikšienė	26
• Organizacinė veikla		28

ILIUSTRACIJOS

Raffaello	Foligno Madonna	1
- - -	Madonna Salus Populi Romani	2
A. Skirutytė	Žvejo gimimas	4
P. Rimša	Vargo Mokykla	6
A. Žmuidzinavičius	Senkapiai	7
Barlach	Svajotoja	8
V. Kalinauskas	Pavasaris	11
V. Valius	Dūdorius	11
I. Pacevičiūtė	Pisco Montano	12
V. Balukienė	Laimutė	16
O. Redon	Gėlės	16

"M o t e r i s" Lietuvių Moterų Žurnalas. 1966 m. Nr. 3 (51).
Redakcinė komisija: Iz. Matusevičiūtė, L. Imbrasienė, I. Kairienė, E. Krikščiūnienė.

Leidžia Kanados Lietuvių Katalikių Moterų Draugija. Techn. ir meninis redagavimas: N. Kulpavičienė.
Administratorė: B. Pabedinskienė.

Redakcijos ir administracijos adresas: 57 Sylvan Ave., Toronto 4, Ontario. Spaudė "Žiburių" Spaudos Bendrovė, Toronto, Ont. Viršelis N. Kulpavičienės. Atskiro numerio kaina 75 ct. Prenumerata metams $4.00.

"MOTERIS" Lithuanian Women's Magazine. 1966. No. 3 (51).
Printed by "The Lights" Printing and Publishing Co. Limited in Toronto. Single copy 75 c.

moteris

LIETUVIŲ MOTERŲ ŽURNALAS
1966. Nr. 3 (51)

RAFFAELLO FOLIGNO MADONNA

B. S. MARIA MAGGIORE, ROMA

MADONNA SALUS POPULI ROMANI

Esame atsakingi už dabartį ir ateitį

gegužės 13-tos proga

Žmogaus gyvenimas pertrumpas, kad viską suprasti mums pakaktų vien tik savo išminties ir savos asmeninės patirties. Daug padedame vieni kitiems dabar gyveną, o dar naudingesnis yra praeities prisiminimas ir jos pažinimas. Jau senovės romėnai, nors stabmeldžiai, sakydavo: "Žmonės nepažįstą praeities visada pasilieka vaikais". Mūsų laiko gyvenimas yra labai triukšmingas, žmogų išblaško daugybė jo paties sukurtų menkniekių. Vistiek tačiau ne tik žmogaus natūralus garbingumas, ne tik žemiško gyvenimo saugumas, o ir sielos išganymas liepia mums susitelkti, pažvelgti praeitin toliau už mūsų pačių išgyventas dienas.

Žmonės turėtų daug visokios naudos, jeigu dažniau skaitytų per Pranašus ir per Jėzų Kristų pasakytus įspėjimus ir pamokymus. Žmogus mokytojas nesekioja visą gyvenimą paskui buvusius savo mokinius ir nekartoja jiems mokykloje kalbėtų dalykų. Jeigu žmogus nori būti išmintingas, jis turi pats pasirūpinti prisiminti tai, ką gero išmoko praeityje. Taip ir Dievas kasdien nekartoja, ką yra kartą pasakęs. Naujame Įstatyme pranašystės ir apreiškimai yra labai reti. Žmonių žinojimui ir teisingam gyvenimui pakanka to, kas Dievo yra jau seniai žmogui pasakyta.

Kokiais nors ypatingais atvejais Dievas ir dabar žmones įspėja. Mums lietuviams naudinga prisiminti ir pamąstyti, kokios naudos buvo ir yra iš to, kad mūsų tauta nepamiršo Šv. Marijos įspėjimų prieš kelis šimtus metų pasakytų Šiluvoje. Šunku net įvertinti, kiek tai turėjo įtakos suformuoti lietuviuose tokią giliai krikščionišką dvasią, kurios paminkliniu liudininku yra Sibiro vergijos lietuvaičių parašyta maldaknygė. Ji plinta visame pasaulyje ir pasiliks kaip brangus istorinis dokumentas, kalbantis ne vien apie jo autorių sielą. Tai visos kenčiančios tautos siela. Dideli dalykai tačiau greitai nesukuriami. Ir ta dvasia Lietuvoje formavosi, brendo per ilgą laiką, daugelio žmonių pastangomis.

Mūsų laikais Šv. Marija kalbėjo Fatimoje. Jos žodžiai liečia visą žmoniją, bet mūsų ir kaimynų tautas ypatingai. Jos skelbtas tautų likimas yra sąlyginis, kaip ir visų laikų Dievo įspėjimai. Priklausys ateitis nuo to, kaip elgsis mūsų laikų žmonės ir jų vaikai. Atsiliepdami į tuos žodžius, Lietuvos vyskupai dar Lietuvoje buvo nutarę viešu aktu ir iškilmingai pavesti Lietuvą Šv. Marijos Nekalčiausios Širdies globai, skatinti Lietuvos žmones į didesnę atgailą, į didesnį pamaldumą. Karo įvykiai neleido visa tai padaryti Lietuvoje. Tas, kuris Bažnyčios paskirtas turėjo teises kalbėti visų Lietuvos katalikų vardu dvasiniuose reikaluose — Lietuvos metropolitas, Kauno arkivyskupas amžinos atminties Juozapas Skvireckas, tai padarė Romoje. Kiekvienais metais 13 d. gegužio minėdami tą įvykį vis nuoširdžiau ir jautriau prisiminkime Šv. Marijos žodžius liečiančius mūsų laikus. Mes esame atsakingi už dabartį ir iš to sekančią ateitį. Mūsų laikais yra labai daug pavojų žmonėms tapti paviršutiniškais, visus įvykius praleisti be susidomėjimo, be atsakomybės jausmo. Lengva yra nieko nesiekti neapsisunkinti jokiomis pastangomis ar aukomis, pasyviai laukti, kas pasaulyje susikurs be mūsų pastangų. Tokios nuotaikos tačiau yra tų žmonių, kurie nesirūpina savo pareigomis, žmonijos ir net savo vaikų ateitimi, o gyvena viendieniu gyvenimu. Kur tokia dvasia įsigali, ten visada laimi pikto viešpats. Ne tik veiklieji bedieviai, o ir nieko nepaisą krikščionys yra antikristo karalystės talkininkai.

Tobijo maldas, atgailas, gerus darbus kiekvieną dieną arkangelas patiekdavo prie Dievo sosto. Atėjus laikui, Tobijui, jo sūnui ir daugeliui kitų buvo taip gausiai atlyginta net žemiškojo gyvenimo palaima, kad Tobijas pats niekad nebūtų drįsęs tiek daug iš Dievo prašyti. Daug reiškia nuolatinė tikinčiojo malda (Jokūbo 5, 16). Dar daugiau reiškia malda sujungta su atgaila ir geromis pastangomis. Tobijas tokia didelė dalis buvusio stabmeldiško pasaulio jau gyvena Dievo vaikų šviesa ir laisve. Aukščiau minimoji maldaknygė liudija, kad mūsų tautoje yra ir Tobijo ir Jobo ir kankinių ir išpažinėjų dvasios žmonių. Gegužio 13 -os proga patikrinkime kiekvienas save laisvame pasaulyje gyvenantį lietuviai. Tik maldos, atgailos ir apaštališkos veiklos gyvenimas duos mums teisės save laikyti vertais kovojančios Bažnyčios ir mūsų kenčiančios ir kovojančios tautos nariais. Norėkime jais būti ir jais būkime. Žmonių sielų meilė, mūsų pačių tautos kraujas mus teskatina.

Dievo palaima ir Šv. Marijos globa mus testiprina.

Jūsų Kristuje *Vysk. V. Brizgys*

MOTINOS POEMA

GABRIELA MISTRAL

— Vieną popietę bevaikščiodama skurdžia Tamuco gatvele, pamačiau paprastą moterį, besėdinčią prie savo lūšnelės durų. Buvo netoli gimdymo, o josios veidas rodė jos gilų kartėlį.

Pro ją praėjo vienas vyras ir jai tarė užgaulų žodį, nuo kurio ji paraudo.

Tą akimirką aš pajutau visą savo lyties solidarumą, begalinę užuojautą moters moteriai, ir atsitolinau galvodama:

— Viena mūsų turi pasakyti (nes ligi šiol vyrai nepasakė) apie tos skausmingos ir dieviškos būsenos šventumą. Jeigu meno paskirtis ją apvilko grožio drabužiu, kodėl mes neparodome profanams tos būsenos kilnumo?

Ir beveik su religine intencija parašiau šią poemą.

Kai kurios tų moterų, kurios norėdamos pasilikti skaisčios, turi užmerkti akis tikrovei, žiauriai, tačiau fataliai, — tą poemą paniekinamai komentavo. Tatai mane liūdnai nuteikė dėl jų pačių. Netgi mane prašė ją išjungti iš knygos.

Šiame egoistiniame veikale, mano pačios akyse sumenkėjusiame dėl to egotizmo, ši žmogiškoji proza, galimas daiktas, bus vienintelė, kurioje apdainuojamas pilnutinis gyvenimas. Kaip aš galiu jį išjungti?

Ne! Čia ji pasilieka, pašvęsta moterims, sugebančioms matyti, kad gyvenimo šventumas prasideda motinystėje, kuri dėl to yra šventa. Tegul jos jaučia gilų švelnumą, su kuriuo moteris, žemėje gananti svetimus vaikus, žiūri į viso pasaulio vaikų motinas!

MANE PABUČIAVO

Jisai mane pabučiavo — ir jau esu kita; dėl tvinksėjimo, kuris dvigubas plaka mano gyslose; kita dėl alsavimo, kurį jaučiu savo alsavime karštį.

Mano įsčios yra jau kilnios, kaip kad mano širdis. Ir netgi savo kvėpavime juntu gėlių kvapsnį; visa tai per tą, kuris, kaip kad rasa ant žolės, ramiai ilsisi manyje.

KOKS BUS?

Koks bus? Aš ilgai žiūrėjau į rožės lapelius ir pasigėrėdama juos čiupinėjau: norėjau šito švelnumo jo skruosteliams. Ir žaidžiau su erškėtkrūmio pynėmis, nes man patiktų tokie jo plaukai, tamsūs ir susiraizgę. Bet nesvarbu, jeigu bus paskrudę tom sultingom rausvo molio spalvom, kurias taip mėgsta puodžiai, ar jeigu jo lygūs plaukai turės viso mano gyvenimo paprastumą.

Žiūriu į kalnų lūžius, kai jie pradeda apsitraukti migla, ir iš miglos sudarau mergaitės šešėlį, labai švelnios mergaitės: nes taip pat ir tai galėtų būti.

Bet labiau už viską noriu, kad jis žiūrėtų tuo švelniu žvilgsniu, kuris spindi jo akyse ir kad turėtų jo lengvai virpantį balsą, kai su manim kalba, nes tame, kuris ateina, noriu mylėti tą, kuris mane pabučiavo.

IŠMINTIS

Dabar žinau, kam mane nušvietė dvidešimties pavasarių šviesa ir kam man buvo leista skinti laukų gėles. Gražiausiomis dienomis save klausiau, kam ši karštos saulės ir svaigios žolės stebuklinga dovana?

Kaip melsvą vynuogių kekę, mane pervėrė šviesa saldumui, kurį perteiksiu. Tas, kuris yra manyje ir iš mano gyslų auga lašas po lašo, yra mano vynas.

Už jį aš meldžiaus, kad Dievo vardu jam perduočiau savo molį, iš kurio jisai išaugo. Ir kai virpančia širdim jam skaičiau posmą, mane nudegino lyg grožio liepsna, kad jis pasiimtų neužgesinamą mano kūno karštį.

ŠVENTUMAS

Dėl miegančio kūdikio, kurį savyje nešioju, mano žingsnis tapo atsargus. Ir kai pradėjau nešioti paslaptį, įtikėjo visa mano širdis.

Mano balsas švelnus, lyg būtų meilės alsinamas, nes bijau jį pažadinti.

Dabar akimis ieškau kitų veiduose įsčių gėlos, noriu, kad kiti matytų ir suprastų mano skruostų baltumą.

Su meilinga baime sklaidau žoles, kur putpelės suka lizdus. Per laukus einu tyliai, atsargiai: tikiu, kad medžiai ir daiktai turi miegančius kūdikius, prie kurių palinkę budi.

SESUO

Šiandieną mačiau vieną moterį kasant vagą. Josios klubai buvo padidėję, kaip kad mano, iš meilės; ji dirbo pasilenkusi prie žemės.

Aš paglamonėjau josios juosmenį ir ją nusivedžiau su savim. Ji gers riebų pieną iš mano stiklo ir džiaugsis mano namų pavėsiu, nes ji nėščia meilės neštumu. Ir jeigu mano krūtys nebus taurios, mano kūdikis priartins savo lūpas prie josios apsčių.

A. SKIRUTYTĖ

ŽVEJO GIMIMAS

PRAŠYMAS

Bet ne! Kaip Dievas paliks bergždžią mano krūties pumpurą, jeigu Jis pats palaimino mane? Jaučiu savo krūtinę tyliai kylant, lyg vandenį plačiam tvenkiny. Ir jos pakilimas meta pažado šešėlį ant mano įsčių.

Kas bus vargingesnė už mane slėnyje, jeigu mano krūtis pasiliks sausa?

Lyg kad ąsočius, kuriuos moterys stato surinkti nakties rasai, taip aš save statau prieš Dievą; Jį šaukiu nauju vardu, vadinu jį Pripildytoju ir jį prašau gausių gyvybės sulčių. Mano kūdikis ateis ištroškęs ir jų ieškodamas.

JAUTRIOJI

Aš jau nebežaidžiu pievose ir bijau suptis su mergaitėmis. Esu lyg šaka su vaisiais.

Esu silpna, taip silpna, kad rožių kvapas šią popietę, kai nuėjau į sodą, apsvaigino mane, ir skandino mane gėloje paprasta daina, ateinanti su vėju, ar kraujo lašas, kurį vakaras savo paskutiniam atodūsy parodo dangaus skliaute. Nuo vieno mano vyro žvilgsnio, jeigu jis man būtų šį vakarą šaltas, galėčiau numirti.

AMŽINAS SKAUSMAS

Nubalstu, jeigu jis kenčia manyje; vaikštau skausme nuo jo paslėpto spaudimo, ir galėčiau mirti nuo vieno judesio to, kuris yra manyje ir kurio nematau. Bet kol aš jį laikau savyje, jis manęs nei sulaužys, nei susisuks mano viduriuose. Jei vėjas siausdamas plaktų jį, pirma sudraskytų mano kūną, o jo riksmas išsprustų pro mano burną. Mano rauda ir mano juokas prasidės tavo veidelyje, mano kūdiki!

DĖL JO

Dėl jo, kuris miega, kaip vandens latakėlis po žole, nekenkite man, nevarginkite manęs. Atleiskite man viską: mano nepasitenkinimą paruoštu stalu ir kad nepakenčiu triukšmo.

Jūs man apsakysite namų skausmus, neturtą ir rūpesčius, kai aš jį suvystysiu į vystyklus.

Kur tik mane paliestumėte, į kaktą, į krūtinę, visur jis yra ir tuoj pravirktų, atsiliepdamas į užgavimą.

RAMYBĖ

Jau nebegaliu vaikščioti vieškeliais: gėdijuos savo plataus juosmens ir gilių poakių. Bet man atneškite ir šalia manęs padėkite gėlių pintines, ir ilgai skambinkite cintra: dėl jo noriu prisigerti grožio.

Dedu rožes ant savo įsčių, amžinus posmus byloju apie tą, kuris miega. Valanda po valandos atokaitoje renku deginančios saulės spindulius. Kaip vai-

sių, noriu įsunkti jos medų į savo vidurius. Pinijų vėjas man pučia į veidą. Šviesa ir vėjai nudažo ir nuplauna mano kraują. Taip jį nuplaudama, neturiu neapykantos, nemurmu, bet vien tik myliu! Nes toje tyloje, toje ramybėje aš audžiu kūną, stebuklingą kūną, su gyslomis ir veidu, žvilgsniu ir tyra širdimi.

BALTI DRABUŽĖLIAI

Aš mezgu mažytes kurpeles, karpau švelnias drobes: viską noriu padaryti savo rankomis.

Ateis jis iš mano gelmių, atpažins mano kvaptį. Minkšta avies vilna: šią vasarą tave nukirpo jam. Aštuonis mėnesius ji augo ant avelės, o sausio mėnulis nubaltino. Ji neturi dagio adatėlių nei erškėtrožės spyglių. Toks švelnus yra buvęs mano kūno guolis, kuriame jis miegojo.

Balti drabužėliai! Jis į juos žiūri mano akimis ir juokiasi iš laimės, atspėjęs juos esant tokius minkštus . . .

ŽEMĖS PAVEIKSLAS

Anksčiau nebuvau mačiusi tikro žemės paveikslo. Žemė išrodo kaip moteris su kūdikiu ant rankų (su savo vaikais sterblėje)

Pradedu suprasti motiniška daiktų jausmą. Kalva, kuri mane žiūri, taip pat yra motina, ir vakarais migla žaidžia kaip vaikas ant jos pečių ir kelių.

Dabar atsimenu vieną slėnio daubą. Gilia jos vaga dainuodama bėgo srovė, kurios per krūmokšnius dar nematyti. Aš esu kaip dauba: savo gelmėse jaučiu dainuojant tą mažutį upeliuką ir, kaip krūmokšnius, jam daviau savo kūną, ligi jis pakils į šviesą.

V Y R U I

Dabar mylėk, mylėk mane labiau! Aš, tokia maža, duosiu tau antrininką. Aš, tokia neturtinga, duosiu kitas akis, kitas lūpas, kuriomis džiaugsies pasauliu. Aš tokia trapi, kaip indas, suskilsiu iš meilės, kad šis gyvenimo vynas ištekėtų iš manęs.

Atleisk! Esu nepaslanki eiti, nepaslanki tau patarnauti, betgi tu man suteikei tą keistumą, su kuriuo judu tarp daiktų.

Labiau negu bet kada, būk man meilus. Mano kraujo nejaudink godžiai, nesmarkink mano alsavimo.

Dabar esu vien tik šydas, visas mano kūnas yra šydas, po kuriuo miega kūdikis!

M O T I N A

Mano motina atėjo aplankyti manęs. Atsisėdo šalia manęs ir pirmą sykį mūsų gyvenime buvome dvi seserys, kurios kalbėjosi apie baisią akimirką. Jos rankoms prisilietus, man pasirodė, kad lapų gležnumu prasivėrė mano viduriai ir kad į mano krūtis kyla pieno srovė.

Paraudusi, sumišusi, jai kalbėjau apie savo skausmus ir apie savo kūno baimę. Puoliau ant jos krūtinės, ir vėl tapau maža mergaitė, kuri josios glėbyje raudojo dėl gyvenimo baisumo!

MAMA, PAPASAKOK . . .

Mama, papasakok visa, ką žinai apie savo išgyventus skausmus. Papasakok, kaip gimsta ir kaip ateina jo kūnelis.

Duok dabar man, mama, savo meilės mokslą. Išmokyk mane naujų mylavimų, švelnesnių, daug švelnesnių už vyro.

Kaip vėliau valysiu jo galvelę? Ir kaip jį suvystysiu, jam nepakenkdama?

Išmokyk, motin, dainuoti lopšinę, su kuria tu mane supai. Lopšinė geriau už kitas dainas jį užmigdys.

A U Š R A

Visą naktį kentėjau, visą naktį mano kūnas purtėsi, besistengdamas atiduoti savo dovaną. Mirties prakaitas ant mano smilkinių, tačiau tai nėra mirtis, — tai gyvenimas!

Ir dabar Tave vadinu Begaliniu švelnumu, Viešpatie, kad švelniai jį atskirtumei.

Tegul gimsta, ir mano skausmo riksmas tekyla į aušrą, susipynęs su paukščių giesmėm!

ŠVENTASIS ĮSTATYMAS

Sako, gyvybė apmirė mano kūne, kad mano gyslos išsiliejo kaip spaustuvuose.

Giliai atsidususi, aš jaučiu krūtinę palengvėjus.

— Kas aš esu, sakau sau, kad turėčiau kūdikį ant savo kelių?

Ir pati sau sakau:

— Viena tų, kurios mylėjo ir kurios meilė, priimdama pabučiavimą, prašė amžinybės.

Su šituo kūdikiu ant rankų į mane žiūri Žemė ir mane laimina, nes jau esu vaisinga ir pašvęsta, kaip kad palmės ir vagos. *Išvertė P. G a u č y s*

MOTINOS DIENA

J. M. A. VENCKUS, S.J.

Motinos dienos šventimas Lietuvoje buvo labai paplitęs. Iš patyrimo žinau, kad lietuvio širdžiai dvi dienos buvo labai brangios: Motinos Diena ir Vėlinės. Gal tai lietuviškos širdies ypatingas bruožas, dėkingumas. Motinos dieną parodai dėkingumą Motinai, kuri yra gyva, o per Vėlines prisimeni savo mamytę ir tėvelį, be abejo, kurie jau yra mirę. Jeigu pavartai mūsų liaudies dainas, tuojau puola į akis kiek dažnai Motina yra mūsų dainų motyvas. Jau pats motinos vardas yra įvairiausiai išreiškiamas: Močiutė, Motinėlė, Močiutė Sengalvėlė ir pan. Kiek čia gražios ir kilnios meilės įdėta į tuos pavadinimus. Savaime, Motinos Diena nėra kokia religinė ar liturginė šventė, bet mūsų lietuviška visuomenė, būdama giliai religinga, ją padarė kartu religingą, nes mes visi jautėme, kad malda, šv. Mišiomis ir šv. Komunijomis geriausiai galime išreikšti dėkingumą savo mamytei. Be to, jeigu vaikai pasiliko religingi gyvenime, tai tos pačios mamytės nuopelnas ir matyti savo vaikus religingus jai buvo didžiausia paguoda ir kaip įrodymas, kad jos auklėjimas pavyko.

Kodėl mes švenčiame Motinos Dieną?

Jau tuojau pat reikia pasakyti, kad mes visi nenorime užmiršti tėvo nuopelnų. Biologiškai tėvo įnašas yra toks pat, kaip ir motinos. Tėvo gabumai, talentai ir fiziškos savybės lygiai taip pat persiduoda vaikui, kaip ir motinos. Be to, tėvo yra pareiga ir privilegija sudaryti šeimos medžiaginį gerbuvį. Tėvas turi uždirbti duoną, motina, jeigu dirba, uždirba ant pyrago. Bet jausmų atžvilgiu visi jaučiame, kad motina yra arčiau prie širdies. Pirma, motina yra moteris, gal todėl berniukai prie motinos daugiau yra prisirišę, o mergaitės daugiau prie tėvuko. Tik stebėk, kada tėvai išeina su vaikais pasivaikščioti. Antra, motina ilgiau pasilieka surišta su vaiku. Priežodis sako: vaikas yra devynis mėnesius po motinos širdimi, šešis mėnesius prie motinos širdies ir visą gyvenimą motinos širdyje. Moderniškas auklėjimas labai apgailestauja, kad tėvas permažai teprisideda prie vaikų auklėjimo, kad jis pasidaręs "eternal absentee". Pati motina pageidauja, kad tėvas bent šeštadieniais ir sekmadieniais, kada yra namie, išvežtų vaikus ar pažuvauti, ar pamedžioti, o sekmadienį kartu su visa šeima nuvažiuotų į šv. Mišias.

Motinos problemos

Moteris ištekėjusi pasidaro ne tik motina, bet kartu yra ir turi pasilikti savo vyro žmona, draugė. Viena patyrusi motina, išleisdama savo dukrą už vyro, jai davė tokį patarimą: "Žiūrėk, Birute, kad tavo vyras tave visados mylėtų!" Čia yra labai gilus ir labai gyvenimiškas patarimas. Jeigu moteris moka užsitikrinti savo vyro meilę, tai ta moterystė bus laiminga. Moteris vyro prigimties nepakeis. Vyrui visados patiks graži, šviesi, puošni, sumani, protinga žmona. Kartais klausiama, kieno meilė yra psichologiškai

P. RIMŠA VARGO MOKYKLA

augštesnė: vyro ar moters? Be jokios abejonės, moters meilė yra augštesnė: ji myli savo vyre inteligenciją, sugebėjimą, drąsą, gabumus profesijoje. Viena labai žinoma moteris Lietuvoje yra prie vienos progos pasakiusi: vyro fiziškas grožis moteriai ne taip svarbu; jeigu yra kiek gražesnis už Mefistofelį, to ir užtenka. Vyras labai vertina moters fizišką grožį, tokią vertybę, kuri yra labai nepastovi, bet biologiškai žiūrint, tai turi didelės prasmės — tai yra gamtiška atranka, tai yra gamtos evoliucijos didelis faktorius. Jeigu moteris fiziškai yra graži, tai gamtiškai galima prileisti, kad ji yra sveika ir tinkama moterystės pareigoms. O moteris turi žinoti, kad ji tas fiziškas vertybes turi palaikyti ir kartu žinoti, kad kasdieniniame moterystės gyvenime tų vertybių nepakanka, kad turi pridėti dvasiškas vertybes, kurias ir vyras pastebės ir brangins.

Savo gyvenime ne vieną kartą esu pastebėjęs, kad vyrai visiškai nereliginti, net masonai, veda mergaites religingas ir ieško tokių, kurios išsiauklėjo pas vienuoles. Pietų Amerikoje gyvendamas, tai dažnai pastebėjau ir net stačiai jų paklausdavau. Man atsakydavo, kad religingos mergaitės yra skaistesnės ir gražesnės, o nereliginga yra "frivola", žodis, kuris reiškia lengvamaniškumą. Kiek dažnai ten atsitinka, kad vyrai per moterį Dievą atranda. Motina yra tarpininkė tarp Dangaus ir šeimos.

Istorijoje yra pastebėta: jeigu tauta kenčia, tai jos moterys daugiausia kenčia, jeigu tauta pasiekia didelio gerbūvio, tai moterys pirmosios išdyksta, nustoja to, ką Dievo Motina, ta kilniausioji Moteris, yra pasakiusi apie save: "Ecce Ancilla Domini! — Štai aš Viešpaties Tarnaitė". Tai reiškia pasišvęsti kitiems: Dievui, vyrui, vaikams. Savo širdyje mes visi turime pasistatę paminklą savo Motinai už jos pasiaukojimą mums: Monumentum aenne perennius.

A. ŽMUIDZINAVIČIUS SENKAPIAI

PABALTIJO MOTERŲ TARYBOS DEKLARACIJA BIRŽELIO 14-tos DIENOS MINĖJIMUI

Dabar meilė tautai, tautiškumas yra didžiausia politinė aistra, ir nepriklausomybė yra lyg šių laikų talismanas. Po Antrojo Karo šešiasdešimt tautų gavo nepriklausomybę ir neseniai įvykusiame bendrame Jungtinių Tautų Organizacijos susirinkime dar penkiasdešimčiai kraštų buvo pažadėta laisvė. Bet kaip turi jaustis tos tautos, kurios turėjo laisvę ir nepriklausomybę, kurių jos buvo nusipelniusios savo tautine kultūra, bet dabar yra priverstos vegetuoti po despotiško okupanto letena, kaip Vengrija, Estija, Lietuva, Latvija ir kitos? Moterys tautų, kurios gavo laisvę, džiaugiasi šia kilnia dovana, nes tai atveria plačius horizontus ir žada naują gyvenimą joms ir jų šeimoms. Bet kaip jaustis pavergtųjų tautų moterims? Jos žino, kad jų tautos buvo laisvos, buvo priimtos į laisvų tautų šeimą, kaip lygiateisės. Dabar užplūdėjai iš svetimų kraštų, daugiausia aziatų rasės, gauna visas lengvatas, yra sodinami valdančiųjų postuose pirmauti ir valdyti jų vyrus, tėvus ir sūnus, nes jie yra okupanto valdžios remiami atėjūnai. Kanados laisvoms moterims sunku suprasti šią mūsų tautiečių širdį plėšiančią padėtį Pabaltijos valstybėse.

Moterys už geležinės uždangos turi plačiai garsinamą teisę būti lygios su vyrais. Tai reiškia, kad jos turi teisę dirbti vyrų darbus. Sov. Rusijos moterys dirba sunkius darbus, kaip mūrinimą, gatvių grindimą, gatvių valymą ir pan. Grindančių gatvę moterų vaizdai, turbūt sustabdytų judėjimą Kanadoje, nes moterys čia tokių darbų nedirba ne todėl, kad jos neturėtų tam teisių, bet tik todėl, kad jos laikomos tinkamomis tik lengvesniems darbams. Tai visai teisinga, sako vakarų valstybių vyrai. Šio kontinento moterys visai nesiveržia į tokios rūšies lygybę nei darbus, jos tik maldauja teisių savo tautoms laisvai dirbti, judėti, siekti, bet nebūti kalinamoms Sov. Rusijos ribose, kurios atitveria pavergtąsias tautas nuo laisvojo pasaulio. Moterys Ghanoj, Nigerijoj ir kitur verkia iš džiaugsmo, gavusios laisvę, bet moterys Latvijoj, Estijoj, Lietuvoj verkia iš nusiminimo ir pasipiktinimo, kad laisvasis pasaulis duoda laisvę toms tautoms, kurioms dar reikėtų pamokymo bei priežiūros, bet neatsižvelgia į tas tautas, kurios maldauja pagalbos prieš vergų poną — Sovietų Rusiją. Moterys Estijoj, Lietuvoj ir Latvijoj, nepakeldamos sunkios tylos, iš skausmo šaukte šaukia savo prašymą į Jungtines Tautas: "Pavergtos tautos už geležinės uždangos negali jūsų pasiekti, tad mes, moterys, kilusios iš tų tautų, kurios laimingu būdu patekome į laisvąjį pasaulį, maldaujame jūsų pasirūpinti prislėgtais Pabaltijos kraštais, nes jie laukia pagalbos daugiau kaip 26 metus. Tegul ta išlaisvinimo nuo kolonializmo banga nesustoja ties Pabaltijos kraštų sienomis. Ir joms reikia duoti pagalbos, nes visiškas jų pamiršimas jas žlugdys ir sumažins visų mūsų pagarba bei pasitikėjimą Jungtinių Tautų Organizacija. Ji yra tautų šeima, ir mažosios tautos, kaip ir didžiosios turi turėti teisę, kad į jas būtų atsižvelgiama, nes tai yra demokratiškų kraštų prievolė'.

MOTINOS ŽVILGSNIS Į SAVE

GRAŽINA PETRAUSKIENĖ

Pavasario grožiu papuošta ir viltimi dvelkianti tradicinė Motinos Dienos šventė savo vaikų prisimintoms motinoms tampa pasitikėjimo, pagarbos ir besąlyginės meilės jausmo diena. Šia proga vaikų įteiktos gėlės bei dovanėlės yra fizinis ar ritualinis jų gilių jausmų paliūdijimas ir pareiškimas. Tai yra gražus ir girtinas paprotys, nes kasdienybė savo mažmožių gausumu dažnai nustelbia tuos kilniuosius gyvenimo pojučius, taip kad daugumoje jie lieka neišreikšti, neįrodyti. Betgi turėtų būti labai pravartu ir tinkama, kad šia motinų nuopelnų pabrėžimo ir atpažinimo proga pačios motinos taip pat į save žvilgsnį atkreiptų ir savo poziciją bei vaidmenį vaikų atžvilgiu bešališkai ir objektyviai įvertintų.

Šio amžiaus bei šios civilizacijos lietuvė motina turi daugeriopai daugiau įsipareigojimų savo vaikų ugdymo darbe, ne vien tik dalyvauti gyvybės sutvėrime. Motina pilnai supranta, kad meilė ir padėka šią dieną atsispindi vaikų akyse ir, išreikšta jų lūpomis, turi tik nedidelę dalį prisiminimo jos laiko, energijos ir pasiaukojimo, įdėto į vaikų kūniškų reikalavimų aprūpinimą. Motina negali ir neprivalo pasitenkinti nuošaliai ir pasyviai stebėdama vaiko tautinį, estetinį ir moralinį vystymąsi. Jos pareiga yra aktyviai ir pozityviai jungtis į vaiko dvasios jėgų klestėjimą ir brendimą, nes ji yra to proceso teisėtina ir būtina dalyvė.

Pirmiausia mes turime pripažinti, kad pati sėkmingiausia auklėjimo priemonė ar metodas yra praktiškas savo idealų įgyvendinimas ir jų išreiškimas savo pačių asmenyje ir gyvenime, kadangi tik žodžiu ar raštu pristatyti idealai, ypatingai jaunoms sieloms, yra neapčiuopiami, neįsisąmoninami, nerealūs. Tik diena iš dienos stebėdamas ir praktikoje pats asmeniškai išgyvendamas, jaunas vaikas gali atpažinti ir pradėti savintis mūsų gyvenimą valdančius principus. Taigi, motina turi pati savo asmenyje savo įsitikinimus įgyvendinti, savo patarimais ir reikalavimais pirm pati gyventi, nes kitaip būtų nepraktiška ir morališkai ar logiškai nepriimtina vieną sakyti, o kitą daryti. Vaiko pasąmonėje ir sąmonėje praktiškas, faktinis veiksmas ar reakcija daug giliau įsminga, negu vien tik žodinis ar raštinis pavyzdys. Būdama mirtinga ir žmogiškai silpna, motina tikriausiai neįstengs ir nepajėgs tų savo idealų pilnutinai savo asmenyje įgyvendinti, bet vaikai, jos pavyzdį prieš akis turėdami, bus tvirtai pastatyti ant kelio, turinčio teisingą, tikrąją kryptį. Todėl motina turi labai sielotis, kad jos pavyzdys būtų sektinas, t.y. kad jos asmenyje atsispindėtų kaip galima tikresnis lietuvybės, kultūros ir religijos paveikslas.

Nuo senovės priespaudos laikų lietuvė motina yra atvaizduojama sėdinti prie ratelio vaiko artumoje, skaitanti maldaknygę. Gal tai ir būtų paprasčiausias, bet tuo pačiu simboliškiausias lietuvės motinos vaidmens apibrėžimas. Tas atvaizdas be ilgų aiškinamų žodžių nustato ir įvertina idealią motinos rolę ne tik praėjusiame istorijos bėgyje, bet ir dabartinėse dienose. Verpiančios motinos rankų darbas — tai jos pareiga aprūpinti šeimos materialinius reikalavimus. Jos buvimas vaiko artumoje — tai glaudaus ir centrinio šeimyninio bendravimo simbolika. Maldaknygė motinos rankoje liudija jos įtaką vaiko kultūriniame bei moraliniame auklėjime. Tuo pačiu maldaknygės atskleidimu ji įveda vaiko jauną sielą į rašyto žodžio prasmės suvokimą ir į pirmąjį gėrio ir blogio atpažinimą ir supratimą.

Išeivijos motina taip pat turėtų rasti sau lemtą vietą prie lietuviškos knygos savo vaikų tarpe. Mes daugumoje pripažinsime, kad, neskaitant laiko, patalpų ar geros valios stokos, lietuviškos šeštadieninės mokyklos lietuvybės ugdymo darbo negali tinkamai atlikti be pilnutinio vaiko motinos bendradarbiavimo ir talkininkavimo. Motina, o ne mokykla, yra asmeniškai atsakominga, kad jos vaikai rašytų ir skaitytų lietuviškai, nes tas darbas yra pradedamas su pirmuoju lietuviško žodžio ištarimu. Motinos pa-

reiga būtų padaryti individualią sąžinės sąskaitą pasitikrinant, ar ji toje srityje nėra nusižengus. Jei ji pati šeimos ratelyje nekalba gyva bei gryna lietuviška kalba, jai nederėtų reikšti ir bet kokių pageidavimų savo vaikams dėl jų nesklandaus lietuvių kalbos vartojimo ir prikaišioti jiems jų nenorėjimą ar nesugebėjimą išsireikšti mūsų tautos kalba. Lietuvės motinos pareiga yra įdiegti meilę ir pagarbą savo vaikuose lietuvių tautai, jos tradicijoms bei principams. Tai yra pradedama puoselėti nuo pat paprasčiausių kasdieninių pažiūrų bei nuomonių išreiškimo. Jei tėvai nuolat tarpusavyje kritikuoja lietuvišką veiklą, pažiūras ir bendruomenę, vaikų jaunose, jautriose pasąmonėse kyla abejingumas, o gal net ir prieštaringumas visai lietuvybės sampratai. Šis kritikuojantis, pašiepiantis ir pažeminantis lietuvių veiklos diskusijų tonas nesiderina vaiko pasąmonėje su jo privalėjimu lankyti lietuvišką mokyklą ar bažnyčią, kalbėti lietuviškai ir gerbti lietuvybę. Beje, pati motina turėtų, kiek aplinkybės leidžia, pati toje lietuviškoje veikloje dalyvauti ir tam reikalui duoti pazityvų ir aktyvų įnašą.

Mokykloje duotos žinios bei teorijos paprastai vaikui neduoda pilnutinio kultūrinio išsilavinimo. Čia motinai vėl atitenka dar viena labai svarbi atsakomybė, tai jos prisidėjimas prie vaiko lavinimosi, jį paskatinant jo kultūriniuose siekimuose. Pavyzdžiui, vaiko muzikos mokymasis turėtų būti tėvų iniciatyva paįvairintas ir įgyvendintas, įdiegiant jame muzikos pamėgimą, ir įvertinimą. Tai būtų galima bandyti atsiekti, suteikinat vaikui galimybę klausytis geros muzikos namų aplinkoje ir lankant kartu su vaiku koncertus ar kokius kitus muzikalinius pastatymus. Klausime, ar vaikas pamėgs meną, pačių tėvų meno įvertinimas ir domėjimasis ta kultūros šaka turės labai daug įtakos, nes tą labai retai vaikas pajus tik mokyklinėje ar televizinėje aplinkoje. Motina turėtų domėtis skaitymu, kuris turėtų būti praktikuojamas nemokyklinėje, ne vadovėlių, o namų aplinkoje. Taigi, motina negali iš savo vaikų tikėtis ar reikalauti pozityvaus meniškos kūrybos įvertinimo, jei ji pati tai kūrybai nejaučia jokio artumo, nerodo jokių pastangų ir neatideda nė kiek laiko tai sričiai suprasti ar ja domėtis.

Moraliniame ar religiniame auklėjime motina atlieka svarbesnę rolę, negu religinė mokykla ar kunigas. Šią atsakomybę motina turėtų stengtis kaip galima tinkamiau atlikti, nes šioje srityje motinos įtaka vaiko gyvenime yra daugiausia jaučiama ir lieka laiko neišdildoma, retai pakeičiama. Nuo pačių pirmųjų vaiko gyvenimo dienų motina pradeda dėti vaiko sielos ugdymo pagrindą. Pirmiausia ji moko savo pavyzdžiu, t.y. savo elgesiu bendraudama su kitais šeimos nariais. Čia jos parodytas teisumas, atlaidumas, kantrumas, susivaldymas, švelnumas ir pasiaukojimas lieka vaikui idealais visam jo gyvenimui, nes jis juos mato įgyvendintus savo motinos asmenyje. Vaikas iš motinos pavyzdžio išmoksta gerbti ir mylėti savo artimą, jei jam pačiam iš mažens yra rodoma asmeninė pagarba ir meilė. Pirmasis Dievo vardo ištarimas, pirmasis kryžiaus ženklo gestas, pirmieji taip aktualūs religinių klausimų atsakymai, pirmųjų maldų mokymas — tai visa paprastai yra motinos atsakomybė. Kaip stipriai ir tinkamai šie kertiniai tikėjimo pagrindai bus padėti, nulems vaiko religinį ir moralinį subrendimą vėlesniame gyvenime. Mokyklon ar bažnyčion įžengęs vaikas įsigys tik tolimesnių religinės teorijos ir praktikos žinių, o religijos ir Dievo meilę jau atsineš iš namų židinio aplinkos. Motina turi aktyviai jungtis į realinį gyvenimą, nes ji negali tikėtis tvirto ir gilaus tikėjimo iš savo vaikų, jei jos pačios religinė praktika nesiekia reguliaraus šv. Mišių lankymo ir Sakramentų priėmimo.

Vaikai gali tapti kilniais žmonėmis daug lengviau, jeigu jie nuo pirmųjų dienų bus įstatyti į tinkamas gyvenimo vagas, jei motina jiems savo pėdsakuose paliks tinkamą gyvenimo kelio nurodymą. Gerą pradžią gavę vaikai jau turės tikrąją gyvenimo kryptį ir ja toliau seks, motiną palikdami gal ir pusiaukelyje. Bet tam įvykdyti reikėtų visas jėgas sutelkti, kad vaikams būtų pristatomas motinos asmenyje ir jos gyvenimo būde tinkamas ir sektinas pavyzdys, kuriuo pasiremdami, jie galėtų duoti savo gyvenimo krypčiai tinkamą pradžią. Motina turėtų pirmiausia rūpintis, kad jos gyvenime ir asmenyje atsispindėtų kaip galima tikresnis tautiškumo, kultūros ir tikėjimo atvaizdas, nes, jei originalas netinkamas ar nepriimtinas, retai gera kopija pavyksta.

ADA KARVELYTĖ

SVETIMI ALTORIAI

Čia altoriai ir Mišios Švenčiausios,
Čia ir aš didžiai maldai klaupiuos —
Mano Kristau, mano Dieve geriausias,
Nematau čia Tavęs tuos žieduos...

Kur esi, kur esi, atsišauki,
Savo kančią regėti man leisk —
Iš tėvynės gimtųjų palaukių,
Čion ateiki ir kaltę atleisk...

Nerandu, nematau, neįžiūriu
Tavo veido tarp rožių baltų —
Tik altoriuj kaip žydinčioj jūroj
Girdžiu tėviškę raudant balsu...

Ir vaidenas bažnyčia senuolė,
Mano gimtojo kaimo gale, —
Regiu, motina kryžium parpuolus
Prieš šventuosius tebeverkia manęs...

Negaliu aš pamiršt tų bažnyčių,
Tų šventorių su kryžiais senais...
Tų altorių įazminais kaišytų —
Rodos, Kristau, ir Tu ten likai...

Apie jaunimą

E. P.

Anglikonų kunigas Roy Bonisteel neseniai kalbėjo per CFRB radijo stotį jaunimo klausimais. Jis sako, kad bedirbdamas 7 - 8 metus su jaunuoliais, dar nesulaukusiais aštuoniolikos metų amžiaus, patyręs, kad jie kelia klausimus, kuriuos daugeliu atvejų, seniai būtų turėję atsakyti jų tėvai. Jie nuoširdžiai ir rimtai trokšta išspręsti problemas, kurios suaugusiems gali atrodyti menkos reikšmės, bet jaunuoliams atrodo esminės ir slegiančios. Vaikai stato klausimus mokytojams ir vadovams, užuot kreipęsi į tėvus, nes atsakymai, kuriuos jie gauna iš tėvų, dažnai neturi jokio sąryšio su patiektais klausimais. Kokia gi nauda, jei sūnus paklausęs, kodėl jis negali vairuoti automobilio, gaus iš tėvo atsakymą: "Kai aš buvau tavo amžiaus, mes iš viso jokio automobilio neturėjome!" Tai pats lyg klaustum, kokia yra druskos cheminė sudėtis, ir gautum atsakymą, kaip lengviausia iškratyti sudrėkusią druską.

Ar dėl to, kad kai kurie tėvai vengia vaikui tiesiogiai atsakyti, ar kad jie nežino, ką atsakyti, — daugelis jaunuolių negauna jokio atsakymo, arba turi išklausyti, ko jie visai neklausė.

Kun. R. Bonisteel sakosi davęs užpildyti anketą, kurioje buvo ir klausimas: "Kokia yra didžiausia šių dienų jaunuolių problema?" Virš 80% atsakė, kad tai esą tėvai. Neatrodo, kad jie norėtų mus suprasti".

Visi žinome, kad brėstančiame jaunuolyje vyksta milžiniški fiziniai pasikeitimai. Nė kiek nemažesni yra jausminiai pasikeitimai, dėl kurių tėvai taip beviltiškai sau grąžosi rankas. Jausmų atžvilgiu brėstančio jaunuolio kūne gyvena du individai, kiekvienas kovodamas dėl pirmenybės. Viena dalis nori išlaikyti vaiko privilegijas, kita bando naudotis visomis suaugusių prievolėmis, neturėdami suaugusio žmogaus supratimo bei atsakomybės jausmo. Kadaise draugiškas, lengvai sukalbamas berniukas tampa tikru stačioku. Jis sukyla prieš bet kokį autoritetą. Mokytojai tampa neteisingi tironai, į kuriuos reikia žiūrėti su panieka. Tėvai, kadaise gerbiami, tampa sunkiai pakeliami, atsilikę, neišmanėliai.

Įžengęs vieną žingsnį į suaugusio pasaulį, deja, besivadovaudamas vaiko protu, jaunuolis daro daugybę klaidų. Automobilyje jis tampa tikra grėsme. Jis nori išbandyti visus pavojus. Keista, kad šitie požymiai yra seni, kaip pasaulis, tačiau kiekviena generacija nustemba, pamačiusi juos pasikartojant. Pasipriešinimas, kurį jaunuolis rodo tėvams, reiškiasi įvairiais būdais. Žinodamas, kad tėvai nori, jog jis būtų švarus ir tvarkingas, berniukas didžiuojasi pats sau, būdamas apsileidęs. Kurį laiką, paprastai neperilgiausiai trunkantį, tėvai turi vargo priversti jį nusiprausti. Jis gali išreikšti savo pasipriešinimą keistomis plaukų šukuosenomis, ar iš viso jų nekirpdamas. Tuo pačiu metu jis savimi labai rūpinasi ir paslapčiom tiria save veidrodyje. Jis žino kiekvieną mažiausią spuogelį ant savo veido! Jis taip savimi užsiėmęs, kad mažiausia dėmesio kreipia į tai, ką mato ir girdi. Tėvai ir mokytojai skundžiasi, kad berniukai išsiblaškę, tingi. Tas yra tiesa. Jaunuoliai didžiausią dalį laiko praleidžia besirūpindami savimi. Rūpestis sukelia nuovargį. Nuo fizinės ir emocinės įtampos jie tampa išsiblaškę.

Mergaitės susiduria su lygiai sunkiom problemom, atsistojusios ant vaikystės ir jaunystės slenksčio. Jos pasidaro paslaptingos, pasinėrusios į savo sukurtą vidaus pasaulį. Tėvai, kuriais ji kadaise pasitikėjo tampa nesuprantą darbų krovėjai. Bet kokios jų pastabos iššaukia pykčio bei ašarų lydimą reakciją arba susiraukusį įsižeidimą. Taip kaip ir berniukai, jos stebi save, ir mažiausias fizinis netobulumas tampa didžiule tragedija. To paties amžiaus berniukai, būdami mažiau subrendę, joms atrodo nepatrauklūs. Vyresni berniukai atrodo daug įdomesni, bet paprastai mergaitės jaučia, kad yra saugiau nuo jų laikytis atstu. Prasideda slaptas įsimylėjimas arba herojaus garbinimas. Mergaičių riksmai, klyksmai, išvydus visų dievinamus idealus, yra visiškai normalaus elgesio išdava.

Taip apibūdinęs šių dienų jaunuolius, autorius toliau gvildena specifines problemas. Visų pirma jis paliečia per ankstyvus pasimatymus. Jaunuoliai grįžta iš šokių taip pavargę, kad sekančią dieną vos bepajėgia nueiti į bažnyčią. Autorius teturi vieną patarimą: "Neskubėkit". Jo žiniomis, viena iš septynių jaunamarčių 1960 m. buvo nesulaukusi 17 metų amžiaus. 40% apklausinėtų septyniolikos metų jaunamarčių prisipažino buvusios nesčios prieš ištekant. Skyrybų statistika rodo, kad jaunuolių tarpe skyrybų yra tris kartus daugiau, negu suaugusių tarpe.

Šiandien žmonės linkę galvoti, kad reikia skubėti gyventi, nes rytojaus gali iš viso nesulaukti. Ir daugelio jaunuolių tarpe reiškiasi noras gyventi greitai, anksti pradėti rūkyti ir gerti, per anksti vesti, per anksti skirtis.

Prieš keletą metų autorius kalbėjęs su Sovietų Sąjungos gimnazijos direktore, klausdamas jos, kaip ji pajėgianti sudominti jaunuolius mokslu. Juk 75% Sovietų Sąjungos daktarų yra moterys, tuo tarpu, kai pasišventimas mokslui retai tepasitaiko Kanados mergaičių tarpe. Jis gavęs šitokį atsakymą: "Jūsų mergaitės, būdamos 14-kos metų, dažosi veidus ir laksto paskui berniukus. Jūsų kultūra skatina ankstyvą mergaičių domėjimąsi berniukais. Kada šie tampa mergaitės gyvenimo centru, mokslo siekimas yra sugriautas.

Autorius primena tėvams, kad mes auginame generaciją, kurios norai yra septyniais metais pralenkę individo emocinį subrendimą. Kai kas reiškia nuomonę, kad valdžia turėtų kontroliuoti literatūrą, filmus, meną ir skelbimus. Autorius su tuo nesutinka. Cenzūra gali būti pavojinga, ji gali grėsti laisvei. Be to, cenzūra dažnai iššaukia nepageidaujamus rezultatus. Filmas, kuris bus uždraustas viename mieste, tikriau-

siai turės didžiausią pasisekimą visur kitur. Brėsta jaunimas turi būti tėvų kontrolėje. Šių dienų vaikai skuba užaugti. Mergaitės spaudžia tėvus, reikalaudamos augštom kulnim batukų, lūpoms pieštukų, vakarinių suknelių. Jos vienu balsu šaukia: "Visos taip daro!" Moksleiviai dažnai pasisako mokytojams, kad jie tik nori išbandyti tėvus, prikaišiodami tėvams, kad jų griežtumas juos išskiria iš draugų ir kenkia jų populiarumui. Autorius čia pataria tėvams geriausią atsakymą: "Mes nesirūpiname apie tai, ką kiti daro, mes rūpinamės tik apie tave. Už tave mes esame atsakingi, nes mes tave mylime".

Vaikai dažnai yra patenkinti, išgirdę tėvų — ne. Be abejo, jie bando reikalauti daugiau laisvės, bet jiems labai gera žinoti, kad tėtis ir mama žino, kur nustatyti ribas, ir gali apsaugoti juos nuo pavojų.

Būtų klaidinga sakyti, kad visi jaunuoliai yra per anksti save pražengę. Daugelis jų norėtų dar palikti vaikais, bet jų motinos kartais bando juos be laiko išvyti iš lizdo. Kai kurios motinos taip trokšta, kad jų dukrytės būtų populiarios. Kartais vien dėl to, kad jos pačios tokios nebuvo, kad negali sulaukti dienos, kada galės aprengti jas suaugusių rūbais, ir kada vaikinai barškins į jų namų duris. Motina, kuri skatina keturiolikos metų dukterį būti populiaria ir pataria jai kaip patraukti berniukų dėmesį, neturėtų stebėtis, jeigu duktė turės pastovų draugą, būdama šešiolikos metų, ir pareikš norą mesti mokyklą ir tekėti, būdama septyniolikos metų.

Autorius mano, kad šiais laikais yra taip sunku išmokyti vaikus pačių paprasčiausių dorybių todėl, kad mes per daug gerai turime. Geras gyvenimas atnešė mygtukus, prabangą, kailius mėgstančiai generacijai suminkštintą nugarkaulį. Mes galvojame, kad darome vaikus laimingus, pašalindami visas kliūtis jiems iš kelio. Kas yra šių dienų motina vaikui? Ji yra tarnaitė, siuvėja, virėja. Kas tėvas? — Duondirbys ir šoferis. Vienas komikas vaizduoja devynių metų berniuką iškilmingai pareiškiantį: "Aš bėgu iš namų. Kas mane paveš, negi aš pėsčias eisiu . . ."

Mes nenorime, sako autorius, ir aišku negalėtume grįžti į malkų skaldymo ir vandens nešimo dienas, mes turime gyventi ir auginti šeimas dabarty. Bet geriausias draugas jaunuoliui ir šiandien tebėra darbas, ar tai būtų žolės piovimas, ar tvoros kalimas, ir tai yra geriau, negu sėdėti ir priiminėti dovanas. Ir kokias tėvai beturėtų pažiūras, dar tebėra taisyklės, kuriomis reikia vadovautis. Krikščioniška šeima turi taisykles, gal būt nerašytas, bet sektinas, visa šeima turi siekti vieno tikslo. Būtų gera, kad tėvai nustatytų tas taisykles ir jų laikytųsi. Tokiu būdu, vaikai žinos, kas iš jų reikalaujama ir ko jie gali reikalauti iš tėvų.

Nežiūrint to, kad jaunuoliai yra nuolatos kaltinami, kad jie nedaro to, kas jiems sakoma, ir nepriima nurodymų, dažnai jiems tų nurodymų trūksta. J. Edgar Hoover neseniai pareiškė. "Daugelio metų bėgyje aš pastebėjau, kad nusikaltėlis jaunuolis yra moraliai sumišęs, jis nežino gero piliečio taisyklių. Pagunda sumaišo jo protą, ir jis neturi moralinio standarto, kuriuo jis vadovautųsi.

Daugelis jaunuolių ieško, trokšta nurodymų, dvasinio vadovavimo, atsakymo į neraminančius klausimus, religinio pažinimo. Jie nujaučia netikrumą, kurį patys jų tėvai pergyvena. Ir kada tėvai negali nieko kito pasiūlyti, kaip tik banalias formules ir materialų saugumą, jaunuolis priverstas ieškoti atsakymo kitur.

V. KALINAUSKAS PAVASARIS

V. VALIUS DŪDORIUS

I. PACEVIČIŪTĖ PISCO MONTANO

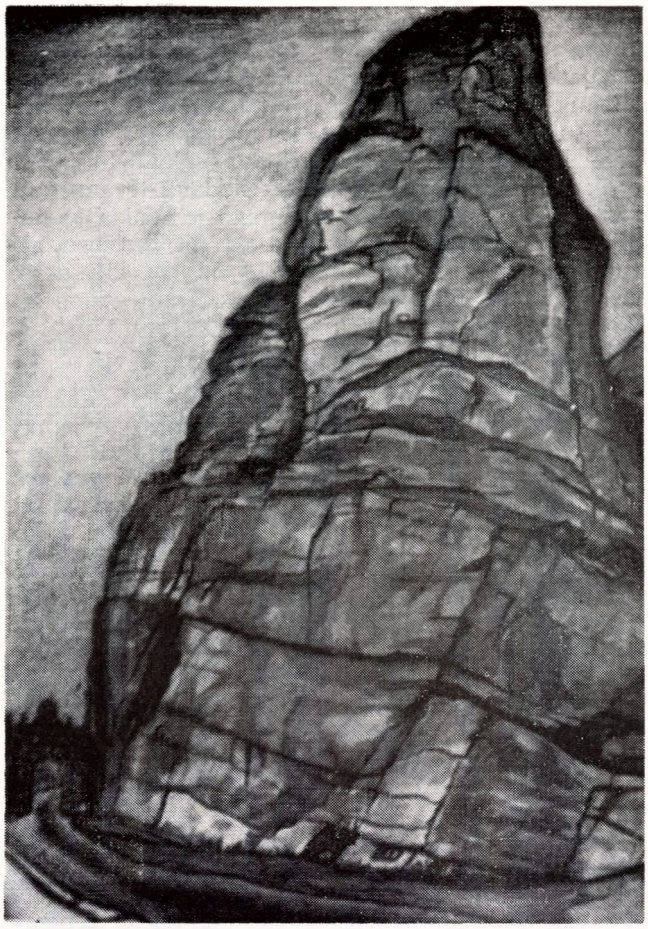

SKYRYBOS IR MES

RŪTA KLEVA VIDŽIŪNIENĖ

Šiame neišvengiamai besikeičiančiame pasaulyje mes nuolat esame pastatomi prieš naujas problemas ir verčiami ieškoti atsakymų į klausimus, kuriuos stato šios dienos į visiškai svetimą aplinką mus atbloškęs gyvenimas, supąs mus savo taip labai skirtingomis pažiūromis ir pastebimai ar nepastebimai, bet neišvengiamai keičiąs mūsų gyvenimo formas. Todėl, jei ir kaip norėtųsi užmerkti akis prieš tradicijų nykimą, prieš iškylančias naujas vertybes ir naujus šūkius, visgi, turbūt, geriau yra atviras ir nagrinėjantis žvilgsnis, negu užsitvėrimas savo saloje.

Nors šie metai yra skirti daugumoje nukreipti akis į jaunimą, šitame rašinyje, tačiau, bandysiu atviriau pažvelgti kaip tik į mūsų vidutinio amžiaus grupę ir panagrinėti tą skaudų ir dažnai iš pirmo žvilgsnio kiek nesuprantamą reiškinį — tai gausias skyrybas subrendusių tautiečių tarpe. Kokios yra priežastys? Ar jos tos pačios, kaip ir čionykštėse šeimose, — tada atsakymus jau yra seniai suradę įvairūs nagrinėjimų institutai, ar gal mes turime savų, kiek kitokių priežasčių, net pasiteisinimų, bent medžiagos trumpam susimąstymui tiems šituo slidžiu keliu žengiantiems.

Skyrybos Amerikoje nieko nestebina ir negąsdina, — iš tiesų gal labiau stebina sutikimas porų, kurios tebuvo vieną sykį susituokusios. Kiek jų priežastys tinka mūsų emigrantinei vidutinio amžiaus persiskyrusiųjų grupei?

Vietoje besąlyginiai puolus ir peikus, reikia sugrįžti truputį atgal į tą atmosferą, kurioje mūsų jaunuomonė buvo auklėjama. Peržvelkime iš labai senų laikų atsineštą tradicinį vyro ir jo paskirties aptarimą. Vyras, pagal įsisenėjusią šeimos tradiciją, turi būti šeimos galva, maisto ir gerbuvio aprūpintoju, gynėju nuo priešų fizine ir moraline prasme. Moters pasaulis buvo namai.

Ne tai, kad ta padėtis buvo negera, — bet jos nebėra. Karas dabar krenta vienodai ant vyrų, moterų ir vaikų galvų, ir vyrui yra atimta bet kokia galimybė apginti savo šeimą nuo bombų, bado ir nelaimių. Antrasis smūgis įvyko tada, kai moteris išėjo uždirbti duonos, — kas dažnu atveju yra būtinybė. Tokiu būdu, atkrito antroji vyro psichologijai svarbi rolė.

Amerikiečių visuomenėje, į kurią patekome, tie pasikeitimai yra įvykę ir įsisąmoninti prieš daugelį metų. Jų visuomenėje seniai ir visiškai natūraliai nebėra "sričių", kurios priklauso tik vyrui ar tik moteriai. Kai moteris perėmė dalį naštos uždirbti pragyvenimą, vyras perėmė dalį moters naštos namuose, kad abu turėtų daugiau teisių ir laiko kūrybai ar pramogoms, kuo kas labiau besidomėtų. Tie vyrai, kurie atsisakė suvokti besikeičiančio pasaulio struktūrą ir aklai norėjo įsikabinti į kokią tik savo vyrišką paskirtį, pasiliko patinais, ir iš to kilo toks perdėtas dėmesys "seksui", nes tai jiems atrodė vienintelis svarstiklis jų vertei pasverti.

Čia ir išsiskiria daugumoje mūsų ir amerikiečių skyrybų priežastys. Mūsų žmonės retai skiriasi dėl "įsimylėjimo į kitą", dažniau girdimas priekaištas yra nesugyvenimas, girtavimas, nesiskaitymas ar juokingas tvirtinimas, kad žmona tapusi "bosu". Pažiūrėkime, kiek iš tikrųjų yra tiesos tame tvirtinime?

Tradiciniai išaugusiai mūsų vyrų kartai vyro ir moters partnerystė yra nesuprantamas ir bauginantis atvejis. Šiuo klausimu daug geriau vienas kitą supranta jauniausios mūsų šeimos, — o ten ir skyrybų atrodo mažiau. Po kelių metų Amerikoje mūsų naujus ateivius perėjo didžiulė skyrybų banga, ir čia gal la-

biausiai nulemiantis faktorius, drįsčiau galvoti, buvo mūsų vyrų skundas, kad žmona tapo šeimos galva. Truputį nustebs daugumas tokiu netradiciniu galvojimu, kad pasikeitusiame pasaulyje šeimos galvos nėra ir jos nereikia. Tai ne žmona tapo šeimos galva, tik vyrui nebėra reikalo ja būti, nes pranyko sritys su apbrėžtomis linijomis; šiandienos realybėje vyras ir žmona yra viens kitam reikalingi, kaip draugai, patikėtiniai ir lygūs individai. Nėra reikalo vyrui eiti medžioti, kad būtų kas valgyti, nėra galimybės apginti nuo priešo. Jauna mergina, išėjus į gyvenimą, turi būti vienodai pasiruošusi užsidirbti duoną ir apsiginti nuo skriaudos, kaip ir jaunas vyras. Ir todėl čia tegali būti kalba apie dviejų individų bendravimą, o ne vieno iš jų buvimą šeimos galva.

Nėra, tačiau, taip lengvai pasiekiama toji hormonija, nenorint atsižadėti senųjų mitų, kuriuos taip patogu buvo turėti. O, tai liečia ir moteris! Daugelis visai nenori atsakomybės, profesijos ar sunkaus darbo. Tačiau kiekviena diena atneša savo nežinojimą, ir net laimingiausioje šeimoje vyras gali sykį nebegrįžti namo, — toks yra dabartinis gyvenimas, ir toji realybė priverčia moterį rūpintis ateitimi, reikalauti, kad būtų gera apdrauda senatvei, kad būtų išlaikyta sveikata ir pagarba savo namams. Nesiskaitymas su šiais moters reikalavimais dažnai vyresnioje kartoje baigiasi skyrybomis, kadangi, artėjant senatvei, moteris dažnai pajunta baimę likti šalia savanaudiško vyro, ir vienatvė dažnai yra jai tokiu atveju mažiau baisi. Senuose mūsų kaimo buities romanuose vaizduojama girtuoklio vyro skriaudžiama žmona šių laikų, duoną sugebančiai užsidirbti, moderniškai, nors savo vyrą ir mylinčiai moteriai, sutikime, nebeatrodo patraukli. Kartais, laikui bėgant, gyvenimas atneša kitą asmenį, kartais tenka likti vienai, kas šiais laikais moteriai nėra jokia tragedija. Todėl, atrodo, dauguma nueina skirtingais keliais, persiskiria vėlesniame amžiuje, kada iš šono žiūrint atrodo, kad gyventi buvo galima. Gal dabartinė moteris pavargo tik duoti, tik būti paklusnia, tik suplauti indus po išgertuvių baliaus. Ji nori širdies ir draugiškumo, o to nesulaukiant ima sverti savo būklę, ir dažnai tokios svarstyklės krypsta perdaug į vieną pusę.

Panašios mintys kyla sekant visiškai jauną, gyventi ateinančią kartą. Jaunystė visad nešasi savyje maištą prieš praeitį, ji nori kurti savo žemę. Ir toks maištas prieš vyresnės kartos "sričių" pasiskirstymą jaučiamas jaunimo perdėtose pastangose sulyginti vyriškį ir moterį savo išvaizdoje, rūbuose ir elgesyje. Gal tai gilumoje yra tik noras primygtinai rodyti vyresniesiems, kad gyvenimas, iš tiesų, nestovi tradicijos nustatytoje vietoje? Gal, praėjus šitai maištingai kvailystei, vyras ir moteris galės gyventi šalia vienas kito jau be to priekaištingo žodžio "šeimos galva".

SU ISPANŲ JAUNIMU

KUN. KAZ. PATALAVIČIUS

Nors rašančiam šias eilutes nėra jokia staigmena ispanų jaunimas, jo lūkesčiai ir gyvenimas, bet, pasitaikius progai plačiau išsikalbėti su Katalikų Akcijos studentais — nariais juos liečiančiais klausimais, nenuleidau šio momento niekais. Prieš rašant apie Ispanijos naująją kartą, turiu pastebėti, kad ji išaugo pokarinėje atmosferoje (čia pilietinis karas baigėsi 1939 metais), užtat turėjo laiko išaugti stipri kūnu ir dvasia. Religiniai ją irgi niekas nepersekiojo, kaip kad jos tėvus kadaise komunistai.

Ispanijos jaunimo veide ir gyvenime pastebima daug išsiblaškymo. Gal net daugiau, negu kitų kraštų jaunuoliuose ar jaunuolėse. — Man užklausus 24-rių metų filosofijos studentą Juaną Moreną Liną, kaip būtų galima šiandien tiksliai apibūdinti ispanų jaunimą, jis pamastęs atsakė: "Nūdienis mūsų jaunimas žiūri pirmyn ir numato, kad po ilgų ramaus gyvenimo metų gali būti ir audringų valandų ateityje. Numato galimų pasikeitimų, kaip ir kituose kraštuose, iš dalies. Tačiau pačios daugiausia pasakančios mūsų jaunimo charakteristikos yra sekančios: nesulaikomas noras asmeniškai pasisakyti ir veikti, nes sąžinėje tam jaučiamasi pasiruošusiais; troškimas apibūdinti jaunam žmogui atsiskleidžiantį pasaulį; pasipriešinimas formalizmui ir monotonijai; nesiskaitymas su praėjusiomis kartomis: idėjas išreiškiant, teikiama daugiau reikšmės gyvybiniams nusistatymams, negu protinėms formulėms; mūsų jaunimas atmeta demagogiją ir filosofinius išvedžiojimus, nori daugiau veiksmų ir mažiau žodžių; jaunimas yra neramus tiesos jieškojime ir jos autentiškumo tyrime, ypač kartu jį imant, nors jos tikrumu sielojasi ir jo jieško; mūsų jaunimas reaguoja į kvietimą prisidėti prie įvairių organizacijų, nes baiminasi, kad gali būti suvaržyta jo laisvė; jis nesigaili pastangų ir kovos už gyvenimą, nes žino, kad gyvenama pasaulyje, kuris reikalauja ir profesinio pasiruošimo ir gerų norų, nes tik tokiu būdu būsią galima prasiskinti kelią gyvenime . . ."

Po to paklausiau studentą Juaną Moreną Liną nuomonės apie savo krašto jaunimą š e i m o j e :

"Mūsų jaunimas, išplaukęs iš tėvų pašonės tylos, kurios buvo supamas bent 20 metų, juos ir savąją kartą kritikuoja. Tiek sūnūs tiek dukterys dažnai jaučia tėvų artumą ir užtat, esą, yra trukdomi savo sumanymams vystyti. Vienu žodžiu — trūksta nuoširdaus dialogo tarp gimdytojų ir jų vaikų. Suprantama, kad tarp jų ir auklėtojų, ir aplamai tarp jų ir žmonijos, atsitiks tas pats. Skaudu, kad mūsų jaunimas visiškai nesirūpina ir nekreipia dėmesio į savo tėvus, brolius, į šeimą, kurioje išvydo šį pasaulį. Santykiavimas su broliais ir net su tėvais yra apčiuopiamai paviršutiniškas ir dažnai šaltas. Ypač nematyti

ALHAMBROS — LIŪTŲ PATIO

GRANADA, ISPANIJA

Nuotr. N. KULPAVIČIENĖS

artimo meilės, nusileidimo tėvų, brolių ir t.t. norams ar reikalavimams bei jų labui".

"Darbe: amatų ir profesijos pasirinkimas, — kalbėjo įsismaginęs Juan Moreno Linas, — daugiausia priklauso nuo ūkinio šeimos stovio. Visai mažai užtinkama idealizmo mūsų jaunuosiuose ir sąžinės bei noro būti naudingais visuomenei. Ypač darbe pastebima, kad mūsų jaunimas puola tuos praėjusios kartos asmenis, kurie užima geresnes vietas visuomenėje ir gauna geresnę algą ir yra daugiau gerbiami, negu jaunieji. Mūsų atžalynas kratosi vyresniųjų globos ir patarimo, nes vengia būti pertarti ir varžomi".

"Socialiniame ir kultūriniame gyvenime: mūsų jaunimas, — tęsė ispanas studentas, — nūdien nepaprastai domisi socialiniais reikalais, ypač liečiančiais krašto vidaus ir užsienio politiką. Nūdienis jaunimas spėjo įsigyti daug platesnę kultūrą, ypač profesinę, negu vyresnioji karta. Jis labai staigiai pasipriešina savo mokytojams, auklėtojams ir mokymo bei auklėjimo sistemoms. Daugiau vertina kultūrą ir jos siekia visomis jėgomis. Labai nenoromis mūsų jaunimas dedasi į organizacijas ar jungiasi į sąjūdžius, labiausiai, kai šie vadovaujami suaugusių vyrų ar moterų. Tačiau jaunieji organizacijų nariai noriai įsijungia į jų pačių ant greitųjų sukurtas organizacijas bei sąjūdžius. Ispaniškasis jaunimas šiais atvejais yra solidarus, nors per daug intymios draugystės čia nerodo. Jo bendradarbiavimo stilius yra staigus ir reakcioniškas prieš suaugusiųjų pasaulio formalizmą ir dogmas. Ypač ispanų jaunimo organizavimosi tikslas: pramoginiai, kultūriniai, sportiniai ir religiniai susitelkimai. Mūsų jaunoje kartoje jau kaip ir nėra klasių skirtumo. Ji nesunkiai prisigretina prie skirtingų luomų ir klasių ir rodo daug gerų norų susipažinti su kitų socialinių klasių gyvenimu. Mūsų jaunoji karta yra atvira, europinė ir kartu universali, bet ji nelabai vertina meną, literatūrą, filosofiją ar kitus sunkiau apčiuopiamus dalykus".

Politikoje Ispanijos jaunimas yra dažnai gan pasyvus. Jie nerodo jokio pasitikėjimo nei dabartine nei būsimąja savo krašto politika. Dar daugiau: gyvena ir veikia, aplamai, nepolitinėje dvasioje ir skonyje. Užuot gyventi kuria nors viena politine linkme ar idėja, ispanai jaunuoliai ir jaunuolės trokšta, kad politika pritartų jų idealams ir troškimams. Daugiau vertina demokratines formas, nors nemoka jų surasti politiniame gyvenime ir dabartinėje sistemoje. Jiems neberūpi propagandinė gyvenimo nei politinė ideologija".

"Ką man galėtumėte pasakyti apie savo jaunimą religinėje ir moralinėje dirvoje?" "Jam — tęsė jaunas ispanas studentas, — daugiau kaip dogmos, rūpi pagrindinė Bažnyčios ir krikščionybės laikysena. Mūsų jaunimas daugiau praktikuoja 'gyveniminę religiją', o ne protu grįstą. Jis reikalauja tikėjimo skelbėjo įrodymų, bet pats religiją įsižiūri tik paviršutiniškai, nenorėdamas jon giliau įbristi. 90% mūsų jaunimo tiki į Dievą, pomirtinį gyvenimą, moralinę vertę ir realybę. Tikėjimą mūsų jaunimas laiko daugiau savo viduje ir vengia jį viešai parodyti, net ir tada, kai jis turėtų būti daromas viešai. Į kunigus jaunimas žiūri, kaip į Bažnyčios atstovus".

"Dvi priežastys verčia mūsų jaunimą būti kuo jis

Saulius ir Menulė

KATHERINE MANSFIELD

Po pietų atėjo kėdės, didelis vežimas, pilnas kėdžių, paauksuotom kojom, iškeltom į viršų. Tada atėjo gėlės. Žiūrint žemyn nuo balkono į nešančius gėlių puodus žmones, jie atrodė lyg eilė keistų puošnių skrybėlių, kinkuojančių šaligatviu.

Menulė manė, kad tai buvo skrybėlės. "Žiūrėk", ji sušuko, "tas žmogus dėvi palmę ant galvos!" Bet ji niekad nesuvokė skirtumo tarp tikrovės ir netikrovės.

Niekas nesaugojo Sauliaus ir Menulės. Auklė padėjo Onai tvarkyti mamos suknelę, kuri buvo perilga ir persiaura ties rankovėmis. O mama lakstė po namus, laikas nuo laiko skambindama telefonu tėtei, kad jis ko neužmirštų. Ji tik šaukė: "Iš kelio vaikai!"

Jie ir nėrė iš kelio, ypatingai Saulius. Jis labai nemėgo būti siunčiamas į vaikų kambarį. Menulė perdaug nepaisė. Kai ji pasipainiodavo suaugusiems po kojom, jie ją pakeldavo į viršų ir purtydavo, kol Menulė imdavo spiegti. Bet Saulių pakelti buvo per sunku. Jis buvo toks sunkus, kad tas storas svečias, kuris ateidavo sekmadieniais pietų, pūkšdavo ir rausdavo, bandydamas jį pakelti, pagaliau paleisdavo jį sakydamas: "Tas berniukas kaip tona plytų!"

Beveik visi baldai iš valgomojo buvo iškraustyti, fortepionas nustumtas į kampą, eilė gėlių sustatyta ir kelios eilės paauksuotų kėdžių. Taip buvo ruošiamasi koncertui. Kai Saulius dirstelėjo pro duris į valgomąjį — kažkoks išbalusiu veidu žmogus sėdėjo prie fortepiono ir barškino klavišais. Jis neskambino, tik barškino ir laikas nuo laiko žiūrėjo į vidų. Jis turėjo pasidėjęs maišą įrankių, o savo skrybėlę buvo užmetęs ant stovylos prie durų. Kartais tas žmogus pradėdavo tikrai skambinti, tada vėl pašokdavo ir žiūrėdavo į vidų. Sauliui atrodė, kad jis nebuvo koncertas.

Bet, aišku, pati įdomiausia vieta namuose buvo virtuvė. Ten toks žmogus, baltai apsirengęs, užsimokliněs baltą išpūstą kepurę, maišė ir kepė, o virėja Mina, visa iškaitusi, kikeno be paliovos. Mina šiandie visai nebuvo pikta. Ji davė vaikams po migdolinį pirštelį ir kėlė juos prie stalo parodyti, kokius nuostabius patiekalus jiedu su tuo kepurėtu vyru ruošė vakarienei. Mina nešiojo valgius, o baltkepuris dėjo juos į lėkštes ir puošė, sveikas žuvis, su galvom, akim ir uodegom jis apibarstė raudonais, žaliais ir geltonais trupiniais, visaip išraitinėjo drebučius, užrišo kumpiui baltą apikaklę, įsmeigė labai ploną ilgą šakutę ir dėjo migdolus ir mažučius apskritus sausainėlius ant išplakto kremo.

"O, bet jūs nematėt dar ledų pudingo!" — sušuko virėja. Apsisukus ji pagriebė abu vaikus už rankų ir nusivedė prie šaldytuvo. Kodėl ji tokia gera, pagalvojo Saulius. O! O! — Šaldytuve stovėjo tikras mažas namelis, snieguotu stogu, žaliais langais ir rudom durim, su tikru riešutu vietoje rankenos.

Saulius vos nenukrito iš nustebimo, pamatęs riešutą, ir visu svoriu pasviro į virėją.

"Leisk man paliesti namelį! Leisk man padėti pirštuką ant stogo!" — Čirpė Menulė. Ji visada maistą liesdavo pirštais.

Įėjo Nelė — kambarinė.

"Kaip atrodo stalas?" — paklausė virėja.

"O, Mina, kaip paveikslas!.. Eikšekit pažiūrėti!"

Ir jie visi nubėgo į valgomąjį. Saulius ir Menulė beveik žado neteko. Jie bijojo ir prisiartinti prie stalo, stovėjo ant slenksčio atvirom burnom ir žiopsojo.

Dar nebuvo visai sutemę, bet užuolaidos buvo užtrauktos ir lempos uždegtos. Lempos atrodė kaip raudonos rožės. Raudoni kaspinai ir puokštės rožių kabėjo kiekvienam stalo kampe, o vidury tyvuliavo tikras tvenkinys, pilnas plaukiančių rožių lapelių.

"Ten mes padėsim ledų namelį", pasakė virėja.

Du sidabriniai liūtai su sparnais laikė didelę vaisių vazą, o vietoj druskinių ant stalo stovėjo stikliniai paukšteliai. Stiklai mirgėjo šviesoje įvairiomis spalvomis, blizgančios lėkštės, sidabriniai peiliai ir šakutės. O tiek maisto, tiek patiekalų! Mažos raudonos staltiesaitės, sulankstytos kaip rožės, prie kiekvienos lėkštės.

"Ar svečiai tą viską valgys?" — paklausė Saulius.

"Aš tikiuosi, kad valgys", juokėsi virėja. Nelė taip pat juokėsi, ir Menulė juokėsi. Menulė visada mėgdžiodavo kitus žmones. Bet Saulius buvo rimtas. Susidėjęs užpakalin rankas, jis ėjo ir ėjo aplink stalą.

šiandien yra: nūdienė pasaulio visokeriopa evoliucija ir socialinė aplinka, kurioje vystosi jo kasdieninis gyvenimas".

"O ką galite man pasakyti apie socialinę jūsų jaunimo padėtį?"

"Nūdienis mūsų jaunimas, ačiū Dievui, nei politinių, nei religinių aistrų, nei priešingybių neragavo, užtat jis nebežino, ką reiškia kraštutinumas ir išsišokimai šioje srityje. Dėl to, mano nuomone, mūsų jaunieji ir nesidomi politika, nes jų politinis gyvenimas vystosi vyresniųjų rankose. Šeimose duodamas mūsų jauniesiems išauklėjimas irgi yra paremtas tėvų autoritetu, užtat konservatyvus. Religinis lavinimas, ypač kaimuose, yra silpnas ir primityvus bei perdaug paprastas ir jo mažai duodama paaugliams", — baigė atsakyti į mano paklausimus Juan Moreno.

Galbūt, jis niekad nebūtų ir sustojęs, jei auklė nebūtų jų pašaukusi.

"Ateikit, vaikučiai, laikas jau jus prausti ir rengti".

Į vaikų kambarį pro duris įkišo galvą mama. Ji turėjo užsimetusi kažką balto ant pečių ir tepė veidą koše.

"Aš pašauksiu juos, kai bus laikas", pasakė mama.

Saulių išrengė beveik nuogai, tada užvilko jį baltais marškiniais, pamargintais baltom ir raudonom ramunėlėm, uždėjo raudonas kelnaites, surištas šonuose šniureliais, apavė baltom kojinėm ir raudonais batukais.

"Jau tu dabar aprengtas", pasakė auklė, taisydama jo apikaklę. "Dabar sėdėk ramiai ir stebėk savo sesutę".

Mūnulę aprengti nebuvo taip paprasta. Kai auklė uždėjo jai kojinaites, Mėnulė parkrito aukštelninka ant lovos ir, kaip paprastai, pradėjo spardytis kojytėmis. Ir kiekvieną kartą, kai auklė bandė užsukti ant piršto jos garbanas, Mėnulė sukinėjo galvą ir prašė auklės parodyti tai jos sagtį palaidinėje, tai vėl ką nors kitą. Pagaliau ir Mėnulė buvo baigta. Jos išpūsta suknelė, papuošta kailiais, styrėjo į šonus, iš apačios kyšojo kelnaičių mezginėliai, ji buvo visa balta net ir baltom kojinėlėm ir baltais kutais papuoštais bateliais.

"Štai, mano mažas avinėli", pasakė auklė. "Tu kaip angeliukas, kaip paveikslas!"

Įėjo mama, pusiau sušukuotais plaukais.

"Vaje!" sušuko ji "koks angeliukas!"

"Argi ne?" Čirpė auklė.

Mėnulė pirštų galais pakėlė sijonėlį ir tyčia vilko kojas pirštais į vidų. Saulius nelabai paisė, kad jo žmonės nepastebėdavo.

Po to vaikus susodino prie staliuko ir liepė žaist švarius žaidimus. Kai iš apačios pasklido kalbų ir juoko garsai ir šlamėjimas vakarinių drabužių, auklė sudraudė: "Sėdėkit ramiai!"

Mėnulė vaipėsi prie stalo ir pešė staltiesę, nutraukdama ją visą į savo pusę, Sauliui nepalikdama nė kąsnio, o paskui teisinosi, kad taip įvyko netyčia.

Pagaliau mama paskambino skambučiu. Auklė perbraukė jų galvas šepečiu, pataisė Sauliaus šniūrelius, patiesino Mėnulės kaspiną ir liepė jiems laikytis už rankų.

"Eikit", ji sušnabždėjo.

Jie nulipo žemyn. Laikydamas Mėnulės ranką, Saulius jautėsi kvailai, bet Mėnulei, atrodo, tai patiko ir ji plačiai lingavo sukabintas rankas. Apačioje, besivėdindama juoda vėduokle, stovėjo mama. Svetainė buvo pilna kvepiančių, šilkais šlamančių ponių ir keistai apsirengusių ponų, su uodegomis prie švarkų, kaip vabalų. Tėtė sukosi tarp jų. Jis labai garsiai kalbėjo ir barškino kažką kišenėje.

"Kokie paveiksliukai!" Šaukė ponios, "Ančiukai! Avinėliai! Brangučiai! Angeliukai"

Svečiai, kurie negalėjo pasiekti Mėnulės, bučia-

VANDA BALUKIENĖ LAIMUTĖ

O. REDON GĖLĖS

vo Saulių. Viena sena liesa, barškančiais dantimis, ponia pastebėjo: "Koks rimtas mažes lėlė", ir patauškeno jam kažkuo kietu per galvą.

Saulius pasidairė, ar tas pats išblyškęs koncertas dar tebebuvo valgomajame. Bet jo nebebuvo. Jo vietoje, prie fortepiono sėdėjo ružavais žandais storulis ir kalbėjo su mergina, kuri laikė prie ausies smuiką.

Sauliui patiko tik vienas svečias. Jis buvo mažas, žilas, baltais ūsais ponas, kuris vaikščiojo po kambarį pats vienas. Jis priėjo prie Sauliaus, pavartė akim, pasakė: "Sveikas, vyruk!" ir nuėjo. Bet greitai vėl sugrįžo ir paklausė: "Mėgsti šunis?" Saulius pamojavo galvą: "Taip".

Žilas ponas dingo. Veltui Saulius jo visur jieškojo ir negalėjo rasti. Sauliui pasirodė, kad svečias nuėjo atnešti jam šuniuko.

"Labanakt, mano brangučiai", pasakė mama, apsikabindama juos savo nuogom rankom. "Skriskit dabar į savo lizdelį".

Mėnulė vėl sumanė viešai apsikvailinti. Ji ištiesė į priekį rankutes ir prie visų svečių garsiai sušuko: "Mano tėtytis turi mane nunešti".

Svečiams tai atrodė labai žavu ir tėtis, kaip kasdien, pakėlė Mėnulę ant rankų ir išsinešė. Auklė paskubomis, net pertraukdama Sauliaus maldas, sukišo juos į lovas ir tuoj pat užgesino šviesą.

"Ar tu miegi?' paklausė Mėnulė.

"Ne", atsakė Saulius, "o tu?"

"Ne".

Po ilgo laiko Saulius vėl pabudo. Iš apačios jis girdėjo triukšmą ir garsų plojimą, kaip sunkų lietų. Mėnulė apsivertė lovoje.

"Mėnule, tu nemiegi?"

"Ne, o tu?'

"Ne. Einam ant laiptų pažiūrėti, kas darosi apačioj".

Jie įsitaisė ant viršutinio laipto. Apačioje tuo tarpu svetainės durys atsidarė ir visi svečiai sugužėjo į valgomąjį. Iš ten sklido juokas ir atidaromų bonkų garsai. Saulius įsivaizdavo visus svečius, sudėtom užpakaly rankom, einančius aplink stalą. Jie ėjo ir ėjo, be paliovos, ėjo ir stebėjo. Jis vaizdavosi mažą žilą ponią, žilais ūsais, sustojantį ties ledų nameliu ir klausiantį: "Ar matai riešutą?"

"Nekinkuok galvos, Mėnule!"

"Aš ne. Aš niekad galvos nekinkuoju".

"O, taip! Tu ir dabar kinkuoji'.

"Visai ne, aš tik rodau, kaip nereikia daryti".

Bekinkuodami jie užmigo ir kai vėl pabudo, išgirdo tėvą labai garsiai šūkaujantį ir besijuokiančią mamą. Tėtis išėjo iš valgomojo, užlipo laiptais į viršų ir vos neparpuolė ant vaikų.

"O, Viešpatie! Kiti, ateik, pažiūrėk!"

Atėjo mama.

"O jūs išdykėliai!" Šaukė ji nuo apatinio laipto.

"Pasiimkim juos apačion ir duokim jiems po kaulą", juokėsi tėtė. Mėnulė dar niekad jo nematė tokio įsilinksminusio.

"Kur tau! Ne!' priešinosi mama.

"Tėtyte, prašau, prašau tetušiuk, neškis mus apačion" spiegė Mėnulė.

"Ir nusinešiu! Ir neklausysiu Kiti. Eikšekit". Tėtis pagriebė juos abiem rankom ir nusinešė žemyn.

Saulius manė, kad mama labai supyks. Bet, pamačiusi tėtę, ji staiga pradėjo garsiai juoktis.

"O tu, neklaužada vaike", šaukė ji. Bet tai nebuvo taikoma Sauliui...

"Čia, vaikučiai, pasivaišinkit likučiais".

Praeidama pro mamą, Mėnulė stabtelėjo: "Mama, tavo suknelė krenta nuo peties".

"Tikrai?"

"Tikrai", suriko tėtė ir bandė įkąsti mamos baltą petį. Bet mama švelniai jį pastūmė.

Jie įėjo į iškilmingą puošnų valgomąjį. Bet — O! O! Kaip viskas buvo pasikeitę! Kaspinai ir rožės, nutraukyti nuo staltiesės buvo išmėtyti po kampus, mažos raudonos staltiesaitės gulėjo ant žemės, visos gražios lėkštės nešvarios, puspilniai suvartyti žvilgantys stiklai. — Tie gražūs patiekalai, kuriuos taip rūpestingai puošė virėjas, buvo išdrabstyti po visą stalą, kaulai ir vaisių žievės gulėjo nešvariose lėkštėse ir bonka gėrimo gulėjo parvirtusi, iš jos sunkėsi kažkas ant staltiesės ir niekas nesirūpino jos pakelti.

Mažas ružavas ledų namelis su snieguotu stogu ir žaliais langeliais gulėjo sulaužytas ir pusiau aptirpęs lėkštėje, stalo vidury.

"Eikš, Sauliau", pašaukė tėtė, lyg nieko neįprasto nepastebėdamas.

Mėnulė pasiraitė savo pižamą, užlipo ant kėdės prie pat stalo ir garsiai čiauškėjo.

"Te tau ledų", pasakė tėtė, laužydamas sniego stogą.

Mama pakišo prieš jį mažą lėkštelę, kita ranka apsikabindama jo kaklą.

"Tėti, tėti", spiegė Mėnulė. "Durų rankenėlė dar pasiliko! Riešutukas! Galiu aš jį suvalgyti?" Ji ištiesė rankutę, pasiėmė iš durų riešutuką ir patenkinta, mirkčiodama akutėmis, užsigardžiavo.

"Eikš, sūneli", atsisuko tėtė į Saulių. Bet Saulius nejudėjo nuo durų. Staiga jis patraukė nosimi ir garsiai pravirko.

"Kaip baisu! Kaip bjauru! Bjauru, bjauru!" — kūkčiojo jis.

"Matai", mama pažiūrėjo į tėtę. "Sakiau..."

"Bėk", supyko tėvas. "Bėk sau, tuoj pat!"

Ir garsiai kūkčiodamas, Saulius nukūrė į vaikų kambarį. *(Vertė I. V. K.)*

DANGUOLĖ SADŪNAITĖ

VAIKYSTĖJ

Sakei,
anuomet —
šiltam
žolės stiebe,
ir raibuliuojančioj
šviesoj
vaikystės — —
"Imk
žolę, žvaigždę
žydrą lapą —
ir lempą
kuri dega
pinavijos
žieduose —
Štai tavo šalmas,
kardas ir šaudyklė. —
Eiki!
Ai, išsiskaidyk
manyje".

• VAIKO AUKLĖJIMAS

Veda D. Petrutytė
Adresas: 3721 W. 65th Street, Chicago 29, Ill., USA

PRIEŠMOKYKLINIS AUKLĖJIMAS IR DEMOKRATIJA

D. PETRUTYTĖ

Vaikystės ir kūdikystės paskirtis

Na, kas gi čia gali būti bendra tarp mažo vaiko auklėjimo ir visuomeninės santvarkos — demokratijos?

Paviršutiniškai žvelgiant, prabėgomis arba nenoromis užkliūvant už šio reikalo, neįmanu bus įžvelgti ar apčiuopti bent kokį ryšį, siejantį priešmokyklinių vaikų auklėjimą su demokratiškuoju valstybių gyvenimu.

Tačiau šiek tiek pabandžius įsigilinti į šį reikalą, bus galima įžvelgti gana artimą ryšį tarp auklėjimo mažųjų vaikų montesoriniu būdu ir tarp tikrosios demokratijos. Mažojo vaiko auklėjimas, nesvarbu, kur jis vykdomas, šeimoje ar įstaigoje, turi atspindėti demokratinius principus, demokratines idėjas. Todėl priešmokyklinių vaikų auklėjimas nebegali būti laikomas vien tik tėvo ar motinos pareiga, jų grynai asmeniniu reikalu. Iš tikrųjų, tai turėtų būti plataus masto visuomeninis rūpestis, reikalaująs iš kiekvieno visuomenės nario tam tikros duoklės. Toji duoklė, pirmoj eilėj, tai noras suprasti, kad reikia, kad būtina pažinti kūdikystės ir vaikystės paskirtį.

Marijai Montessori pasisekė ne tik apčiuopti, bet ir nustatyti vaiko paskirtį. Užtat, ji ir vadinama v a i k o a t r a d ė j a. To atrastojo vaiko paskirtis, jo gyvenimo tikslas — **tai kūryba būsimojo žmogaus.** Jei vaikas yra kūrėjas, tai jis reikalingas, iš mūsų pusės, pagarbos jo asmeniui ir jo darbui, jis reikalingas ypatingai paruoštos aplinkos su reikalingomis jo kūrybai priemonėmis, o labiausiai jis reikalingas nuoširdžių, išmintingų ir sąmoningų vadovų savo kūrybos kelyje, kurie kiekvieną jo gyvenimo akimirką padėtų, o nekliudytų apsunkindami, nuvertindami arba ir sunaikindami jo darbą.

Iki šiol nei teoretiškai, nei praktiškai niekas nėra daugiau padaręs už Marija Montessori, bandydamas išsamoninti žmones apie priešmokyklinių vaikų auklėjimo svarbą, jo didele reikšme žmonijos gyvenime ir toli siekiančias pasekmes: arba geras, arba blogas.

Priešmokyklinis amžius, pagal Montessori, tai pats svarbiausias amžius žmogaus gyvenime, nes nuo jo priklauso visas tolimesnis žmogaus gyvenimas. Šitas amžius, tartum, kertinis akmuo jos auklėjimo sistemoj, ant kurio išaugo didžiulis, pasaulinio masto socialinis sąjūdis, besistengias ypatingai globoti vaiką šitame jautriausiame ir kritiškiausiame jo gyvenimo tarpsnyje.

Su tuo šiandien sutinka daugelis moderniųjų mokslininkų, psichologų ir gydytojų, kurie patys yra bandę betarpiškai stebėti kūdikius tuoj po jų gimimo. Jie irgi priėjo tos pačios išvados: **pirmieji dveji gyvenimo metai yra patys svarbiausieji.**

Auklėjimas — nėra mokymas

Ką vaikas pasiekia per pirmuosius dvejus ar trejus savo amžiaus metus, tai yra nuostabiai didingas reiškinys. Tik gerai įsistebėkime ir įsimąstykime į jį. Iš bejėgio, silpno, nesąmoningo ir visiškai nebylaus padarėlio, palyginamai per taip trumpą laiką, tampa judrus, sąmoningas ir kalbantis žmogus. Šitie neeiliniai laimėjimai ir turėtų skatinti mus susirūpinti šių mažiausiųjų tikslingu auklėjimu. Tai reiškia, kad pirmoj eilėj mes turėtume pakeisti savo turimą seną auklėjimo sampratą naujesne, tikslingesne. Pagal senąją auklėjimo sampratą, vaikas nelaikomas veiklia žmogiška būtybe, kuri nepailstamai kuria pati save. Atvirkščiai, į vaiką žiūrima kaip į kokią būtybę, kuri turi būti suaugėlio sukurta ir suformuota pagal jo valią, pagal jo nuožiūrą ir nusistatymą. Ir šitoks formavimas dažniausia vyksta žodinio mokymo formoje.

Žodinis vaiko mokymas nėra auklėjimas. Kas taip mano, tas klysta. Stebėkite save ir įsitikinsite, kad tokias pamokas, paprastai, seka pažadai, bauginimai ir net bausmės. Kad žodiški pamokymai vaikų neveikia, tai patys tėvai patvirtina, sakydami: mokyk nemokęs, kalbėk nekalbėjęs, o jis (vaikas) vistiek savo daro ir gana.

Kuo gi skiriasi auklėjimas nuo mokymo? Mokymas yra teikimas žinių, kurių mažasis vaikas negali nei priimti, nei suprasti. Dėlto dažniausia jis jų ir nesiklauso, o daro savo. Auklėjimas gi yra pagalba pačiam gyvenimui. Pagalba veiksmais ir darbais, o ne žodžiais. Kadangi žmogaus gyvenimas yra dvilypis, fizinis ir dvasinis, tai teikiamoji pagalba būtinai turi atitikti fiziškuosius ir dvasiškuosius žmogaus gyvenimo poreikius. Auginimas arba fizinės higienos dėsnių pažinimas ir jų taikymas tarnauja žmogaus kūnui. Auklėjimas arba dvasinės higienos dėsnių pažinimas ir jų taikymas turi tarnauti žmogaus dvasios plėtrai, jos darniam vystymuisi. Šitaip suprantamas auklėjimas turėtų prasidėti kartu su žmogaus gyvenimo pradžia. Jis neturėtų būti nustumiamas vėlesniam laikui. Kaip gležnas vaiko kūnelis, taip ir trapus beprasiskleidžiančios vaiko dvasios pumpurėlis yra reikalingas švelnios ir jautrios pagalbos — auklėjimo.

Demokratija ir vaikų auklėjimas

Labai glaudus ryšys yra tarp organizuoto ir gerai tvarkomo priešmokyklinio auklėjimo ir demokratijos. Bet, deja, šių dienų priešmokyklinių vaikų auklėjimas, toli gražu, nėra demokratiškas. Daugiau ar mažiau jis tebeatliepia vergijos ar baudžiavos laikus. Tikroji demokratija galės būti įgyvendinta pasaulyje tik tada, kai jos principai bus pradėti taikinti mažamečių piliečių gyvenime.

Vienas pagrindinių demokratijos principų — atsisakymas prievartos, to niekšiško žmogaus asmenybės paneigimo būdų. Kaip žinome, kiekvienas prievartavimas, kokios rūšies jis bebūtų, visuomet sukelia menkavertiškumo ir vergiškumo jausmus, — iš vienos pusės, ir iššaukia kerštą, pyktį bei pasipriešinimą, — iš antrosios.

Reikia pripažinti, kad vaikas tebėra auklėjamas, nesiskaitant su pagrindiniais žmogiškumo principais, kuriuos mums skelbia demokratija. Ji pasmerkė prievartą iš atžvilgio į suaugusius, bet ją paliko ir toliau bujoti vaikų pasaulyje, lyg šie nebūtų žmonės. Su nemažu įkarščiu kuriami nauji auklėjimo metodai, steigiamos ir re-

Populiarūs AL Montessori dr-jos Vaikų Namų tėvų susirinkimai sutraukia didelį skaičių tėvų, besidominčių savo vaikų auklėjimu. Paskaitomis ir diskusijomis stengiamasi išsiaiškinti rūpimus klausimus.

Nuotr. Vl. Juknevičiaus

A.L.M.D. Vaikų Namuose parodomąją lietuvių kalbos pamoką praveda mokyklos vedėja S. Vaišvilienė. Nuotr. Vl. Juknevičiaus

formuojamos auklėjimo įstaigos, sudaromi fondai auklėjimo reikalams, tačiau pats svarbiausias amžius — priešmokyklinis — kada labiausiai žmogus - vaikas yra reikalingas sistemingos pagalbos, nėra dar susilaukęs reikalingo dėmesio.

Kai vaikui tenka gyventi, augti ir vystytis nedemokratiškose sąlygose, kur ne tik nepagerbiamos, bet dažnai paneigiamos jo dvasinės plėtros teisės, tesirūpinant vien tik jo fizine egzistencija, tai jau nuo tada pradeda formuotis nedemokratiška asmenybė, kuriai visuomet liks svetimas demokratiškas gyvenimo būdas. Todėl ir vėlesnės "pamokos" apie demokratinius principus ir jų nešamą palaimą nedaug teturės reikšmės ir įtakos tokiam žmogui.

Ne tai, ko mes mokomės ir išmokstame, apsprendžia mūsų gyvenimą, elgseną ir galvojimą, bet tai, **kas mes, iš tikrųjų, esame.** Mūsų esimas nekartą yra nulemiamas kūdikystės ir vaikystės išgyvenimų, kurių mes, paprastai, nei žinome, nei atsimename.

Ką žmogus išmoksta prievartos būdu, visa tai pačiu trumpiausiu keliu iš ausies patenka ant liežuvio, nepalikdamas jokio ypatingesnio pergyvenimo, jokio gilesnio įspūdžio.

Tai, kuo visa mūsų būtybė būtų persiėmusi, persisunkusi, turi būti įsisavinta priešmokykliniame amžiuje **per prasmingą veiksmą** su tikrais daiktais. Tokiu būdu išmokti dalykai tampa žmogaus gyvenimo dalimi, jo asmenybės antraja prigimtimi. Tai gali įvykti tik priešmokykliniame amžiuje, nes tik tame amžiuje vaikas yra pajėgus giliai ir su visomis smulkmenomis įsiurbti savin gyvenimą. Tai padaryti jį įgalina aplinka ir joje esančios reikalingos priemonės. Štai, kodėl **ne vistiek** kokioj aplinkoj vaikas randasi ir kuo jis užimtas.

Kuo vaikas mažesnis, tuo speciali aplinka svarbesnė. Visi vaikai yra jos reikalingi. Palikdami vaiką neparuoštoj aplinkoj, bet atsitiktinėj, kurioj jis neranda reikalingos pagalbos ir reikalingų priemonių savo dvasios plėtrai, mes, nors to ir nenujausdami, ignoruojame demokratiją, kaip auklėjimo veiksnį. Gal dalinai ir dėl to yra jaučiamas demokratijos išsigimimas.

Kur žmonės nesirūpina tinkamu priešmokykliniu auklėjimu, ten vaikai paliekami neparuoštos aplinkos malonei, kurioje stinga būtiniausių elementų jų vystymuisi. Todėl kiekvieno vaiko auklėjimas yra apsprendžiamas ne pagal tai, kas jam reikalinga, bet pagal tai, kokioje šeimoje jam teko gimti. Jo fizinis, dvasinis ir ekonominis gerbūvis priklauso nuo jo tėvų. Sveiki tėvai pagimdys sveikus vaikus. Kultūringi ir ekonomiškai pajėgūs tėvai pajėgs geriau aprūpinti savo vaikus, negu vargšai. Tačiau nereikia manyti, jog turtingų tėvų — laimingi vaikai. Gana dažnai jie yra labai nelaimingi, nes turtas ir prabanga juos neauklėja, bet lepina, dykina. Laimingiausi vaikai, paprastai, yra tie vaikai, kurių tėvai rūpinasi savo vaikų auklėjimu, stengdamiesi padėti jiems išaugti ne tik sveikais kūnu ir dvasia, bet ir socialiais, visuomeniškais žmonėmis.

Sąmoningai teikiamoji vaikui pagalba arba nesąmoningas jo apleidimas sukuria ir įamžina esminius skirtumus tarp vaikų, kurie vėliau išryškėja subrendusiame stovyje. Tėvų pagalba turi lemiamos įtakos į asmenybės susiformavimą ir į tai, kaip toji asmenybė vėliau segebės panaudoti savo dvasines galias — kūrybai ar gyvenimui. Tėvų abuojumas auklėjimo reikaluose gimdo socialines problemas: įvairius iškrypimus, nepribrendimą visuomeniniam gyvenimui, dorovinį sumenkimą, greitą nutautėjimą ir kt.

Kuo toliau, tuo reikalai darosi liūdnesni, nes nesistengiama suprasti blogio kilmės, nors ir užsispyrusiai bandoma jį šalinti. Kaip užteršta upės versmė užteršia visą upės tėkmę, taip įsiveisęs blogis kūdikystės ir vaikystės metais lydi žmogų iki pat karsto.

Didžiuodamiesi demokratiškais gyvenimo principais ir tikėdamiesi, kad demokratija išves žmoniją į darnesnį ir laimingesnį gyvenimą, gerai įsisąmoninkime sau tai, **kad ir mažieji vaikai negali būti palikti už tos santvarkos ribų.** Neužtenka susirūpinti pagerinimu nenormaliųjų vaikų gyvenimo sąlygų, kurių fiziniai ir protiniai trūkumai, ypač vėlesniame amžiuje, mums bado akis, bet pirmoj eilėj turėtų būti sutelktas dėmesys į sudarymą tinkamų sąlygų žmogaus plėt-

Būsimosios šeimininkės. Nuotr. Vl. Juknevičiaus

• MOTERYS PASAULYJE

Baltuosiuose Rūmuose Washington'e laike priėmimo užsieninių laikraščių korespondentams. Iš kairės: Korėjos korespondentė Julie Moon Choi, prezidentienės L. B. Johnson spaudos sekretorė Elizabeth Carpenter ir "Draugo" korespondentė Gražina Krivickienė.

Katherine Mansfield gimė ir vaikystę praleido Naujoje Zelandijoje. Vėliau keliavo po Europą — Prancūziją, Šveicariją, Angliją. Ilgesnį laiką praleido Londone. Ten ir pradėjo rašyti. Padrąsinta draugų, pradėjo savo noveles spausdinti laikraščiuose. Jos kūryba paprasta, gyvenimiška, jautri ir melancholiška. Daugelis kritikų ją vadina angliškuoju Čechovu. K. Mansfield visą gyvenimą buvo silpnos sveikatos. Ji mirė 1923 m., sulaukusi vos 33 metų amžiaus, pakirsta džiovos. Šiame numeryje spausdiname jos novelę "Saulius ir Mėnulė".

B. Jameikienė dalyvavo Ekumeninio meno parodoje Čikagoje, kovo 27 d. — balandžio 23 d., kurioje buvo išstačiusi tris skaldyto stiklo vitražus. Be to, B. Jameikienė ir A. Sutkuvienė-Korsakaitė dalyvavo religinio meno parodoje, vykusioje balandžio 17 d. — gegužės 7 d., Baptist Graduate Student Center patalpose.

Dr. G. Sidrienė, iš Streator, Ill., dalyvavo su lietuviškais meno dirbiniais vietinėje parodoje, kurioje liaudies meną demonstravo įvairios tautybės.

Jaunųjų Dailininkų Parodoje, kuri įvyko š. m. kovo 19-27 d. Čiurlionio galerijos patalpose, Čikagoje, jaunųjų dalyvių tarpe buvo: M. Ambrozaitienė, D. Ancevičienė, N. Banienė, K. Bulotaitė, R. Jautokaitė, D. Kolbaitė, V. Krištolaitytė, E. Rundzaitienė, Z. Sodeikienė, V. Stankienė. Jury komisijos sprendimu, pirmoji premija paskirta Vidai Krištolaitytei už aliejinę tapybą "Figūra Nr. 2"; antroji premija — Kristinai Bulotaitei už aliejų "Crescendo". Pagyrimai paskirti Reginai Jautokaitei už medžio raižinį "Fatalinis kritimas" ir Vidai Krištolaitytei už graviūrą "Parodoksas".

rai nuo pat jo gimimo dienos. Dalis sveikų vaikų pamažu įsirikiuoja į nenormaliųjų gretas tik dėl stokos reikalingos aplinkos ir dvasinio peno.

Ne gydomųjų priemonių pagausinimas ir ne pastangos paruošti vis daugiau psichiatrų ir vaikų psichoterapijos specialistų yra būdinga tikrajai demokratijai ir ne tai atneš visuomenei palaimą, bet **sąmoningas susirūpinimas profilaktika.**

Tačiau apie jokią profilaktiką negali būti kalbos tol, kol nebus atkreiptas dėmesys į pačius ankstybuosius žmogaus gyvenimo metus, kurie yra viso žmogaus gyvenimo "Alfa ir Omega".

* * *

Klausimas: Ar dera atsiprašyti vaiką, jei jį kartais neteisingai išbari ar nubaudi?

Atsakymas: Ne tik dera tai padaryti, bet būtina ir reikalinga. Tik tas atsiprašymas turi būti trumpas, paprastas, nuoširdus. To reikalauja paprastas žmoniškumas ir pagarba asmeniui. Gražaus, padoraus ir gero elgesio vaikai daug geriau mokosi iš mūsų veiksmų, o ne iš žodinių pamokų. Atsiprašydami ir prisipažindami neteisingai su juo pasielgę, jūs parodote vaikui, kad jūs jį gerbiate.

Dr. G. Sidrienė su ispane, kolumbiete ir filipiniete.

Dail. V. Stančikaitė-Abraitienė savo kūrinių parodos metu Detroite vaišinasi su dail. S. Smalinskiene.

Birutiečių klube New Yorke, narės ir svečiai po p. Šveikauskienės paskaitos. Iš kairės: p.p. Simutienė, Budrienė, Sidzikauskas, Žilionienė, Krivickienė, Šlepetys, Šveikauskienė.

I. Bačkienė pasipuošusi dail. A. Tamošaitienės austais tautiniais drabužiais, kurie yra Colorado Liet. Bendruomenės nuosavybė.

Nuotr. S. Pliuškoriaus

Audinių iš Lietuvos parodėlė ponų Sekonių buvo suruošta š. m. balandžio mėn. 24 d. savo bute, Toronte. Buvo galima pamatyti butą, ištisai papuoštą lietuviškais audiniais: lovas, apdengtas lino audiniais, rankšluosčius, stalus, apdengtus Lietuvoje austomis staltiesėmis, takelius, pagalvėles, juostas, kilimus. Ant sienų, paveikslų vietoje, įrėminti lietuviški rankdarbiai. Ypatingą dėmesį traukė gyvenamojo kambario didelį langą dengiančios užuolaidos, kurių pagrindiniai siūlai (rusvos spalvos) Lietuvoje dažyti beržo žieve, o raštai austi baltu šilku. Dalis šių audinių austa ar siuvinėta Sibire.

Mok. O. Krikščiūnienė - Petrauskaitė mirė š. m. birželio mėn. 21 d. Čikagoje. Buvo baigusi istorijos pedagogikos skyrius Fribourgo universitete. Lietuvoje ilgus metus dirbo pedagoginį darbą įvairiose mokyklose. Išeivijoje aktyviai reiškėsi visuomeninėje veikloje ir bendradarbiavo spaudoje.

Paulina Samoškaitė, Amerikoje gimusi lietuvaitė, buvo apdovanota aukščiausiu popiežiaus medaliu moterims "Pro Ecclesia et Pontifice". Samoškaitė, gailestingosios sesers pareigose tarnaudama JAV užsienio tarnyboje, vargingiems Ekvadoro indėnams suorganizavo eilę sveikatos punktų.

Išpūdinga dail. Anastazijos Tamošaitienės dailės paroda. Otavos Universitete nuo vasario 28 d. iki kovo 5 d. vyko meno ir mokslo savaitė, kurios metu buvo Anastazijos Tamošaitienės aliejaus, guašo ir kilimų paroda. Viso buvo išstatyta 45 kūriniai.

Parodą, kuri vyko puošniausioje universiteto salėje, atidarė Arts Fakulteto dekanas J. M. Quirion, pristatydamas A. Tamošaitienę labai gausiai auditorijai. Garbės svečias Italijos ambasados attache dr. P. E. Mussa taip pat sveikino dailininkę. Paroda sukėlė didelio susidomėjimo ir buvo gausiai lankoma visą savaitę. Otavos kanadiečiai meno kritikai labai palankiai atsiliepė apie parodą. **A. Danienė**

Hamiltono lietuvių dramos teatras "Aukuras" kovo 19 d. Hamiltone pastatė dr. J. Griniaus istorinę dramą "Gulbės Giesmė". Šį veikalą režisavo Elena Dauguvietytė - Kudabienė, šiuo pastatymu atžymėjusi savo sceninės veiklos 25 metų sukaktį. Ji vadovauja Hamiltono lietuvių teatrui nuo pat jo įsisteigimo 1950 m. "Gulbės Giesmė" buvo suvaidinta ir Toronte kovo 27 d., o gegužės 15 d. atskiri veikalo fragmentai Otavoje. Barborą Radvilaitę vaidino L. Verbickaitė, karalienę Boną — E. Dauguvietytė-Kudabienė, Radvilus — K. Bungarda ir R. Kontenis, Žygimantą Augustą — A. Stasevičius, čigonę — H. Žilvytienė, Dianą Kęsgailaitę — D. Kudabaitė, Butautienę — D. Latauskaitė, broliuką Augustiną — V.Kalmatavičius, Kmitą - A. Enskaitis, dvasiškius - Vl. Panavas ir A. Ulbinas.

PAS TORONTO ATEITININKUS — ATEITININKES!

Toronto ateitininkų veikla yra taip plačiai išsišakojusi, kad nėra lengva viską apibūdinti keliais sakiniais. Vienos jaunimo veiklos šakos labiau bujoja, kitos mažiau, tačiau tenka pastebėti, kad jaunųjų eilėse moteriškoji atžala yra stipresnė ne vien tik skaičiais, bet ir veikla. Moksleivių kuopos vyriausiam globėjui V. Kolyčiui talkina studentės: A. Bušinskaitė, studentų draugovės pirmininkė Z. Šlekytė ir V. Tamulaitytė. Taip pat nemažai talkina ir Nekalto Prasidėjimo Marijos seserys: sesuo M. — Jonė, sesuo M. Paulė ir sesuo M. Viktorija. Vyresnieji moksleiviai veikia bendrai, kurių būrį sudaro 31 mergaitė ir 26 berniukai. Prisikėlimo parapijoje jaunesnieji ateitininkai turi savo atskirą grupę: viena, kad skaičiumi jie yra gausūs, kita, kad veikla yra našesnė, kai vaikai dirba jiems pritaikytose sąlygose, kur jie gali laisvai pasireikšti.

Mergaitės sudaro tris gana skaitlingus būrelius: "Gintares" — 32 septintojo ir aštuntojo skyrių mokinės. "Vaidilutės" — 29 penktojo ir šeštojo skyrių mokinės ir "jaunutes" — 28 pirmojo-ketvirtojo skyrių mokinės. Susirinkimai paprastai vyksta kas antra savaitę, tačiau, mergaitėms pageidaujant, būna ir dažnesni. Susirinkimus lanko pastoviai apie du treč daliai narių.

Toronto "Vaidilutės" dainuoja: R. Girčytė, A. Šalvaitytė, M. Sodonytė, S. Virkutytė, V. Juzukonytė.

Dail. T. Valius

Susirinkimai yra įvairūs darbotvarke: "Gintarės" telkiasi kartu įvairioms diskusijoms joms rūpimais bei aktualiais klausimais; "Vaidilutės" pasitenkina įspūdžių pasidalinimu, kaip tapti geresne mergaite namie ir aplinkoje. Neapsieinama ir be žaidimų, kuriuos šio amžiaus vaikai labiausiai mėgsta. Atsiranda ir vaidyboje perliukų, kai susirinkimų metu mielai atkuriama įvairūs nuotykiai. Drįsta į rankas paimti adatą ir gražiai sesers M. Viktorijos globojamos, varstyti tautinių motyvų raštus. O ir jaunutės, pačios mažiausios, parodo kaskart vis daugiau entuziazmo, atlikdamos įvairius darbelius. Jų padarytais lietuviškais šiaudelių papuošalais buvo pagražinta Kalėdų eglutė.

Užkandžiai . . .

Be eilinių susirinkimą mergaitės turi progos pasirodyti su programomis ir prisidėti prie bendrųjų parengimų: Kristaus Karaliaus švenės minėjimo, Kalėdų Eglutės ir atskirai suruošto Vasario 16-tos dienos minėjimo, kur šįmet pačios išpildė visą meninę programą.

Sunku ir aprašyti visą jaunųjų veikimo ratą, nes jis tikrai greitai sukasi, tačiau malonu stebėti Lietuvių Vaikų Namus, kai juose verda pats darbymetis. Bandoma visus susirinkimus daryti tuo pačiu laiku, kad tėveliams būtų lengviau vaikus suvežioti.

Pavasarį, tradicinio mokslo metų veiklos užbaigimo proga, numatome padaryti ir savo rankdarbių parodėlę.

P. V.

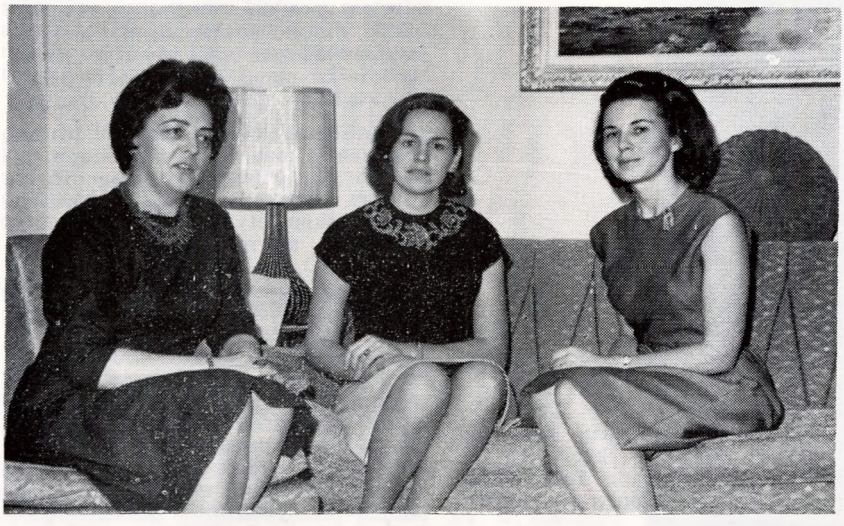

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso (PLJK) Finansų Komisijos iždininkė Birutė Juodikienė (kairėje) ir vicepirmininkės: Jūra Gailiušytė ir Milda Lenkauskienė.

BALDŲ ATNAUJINIMAS

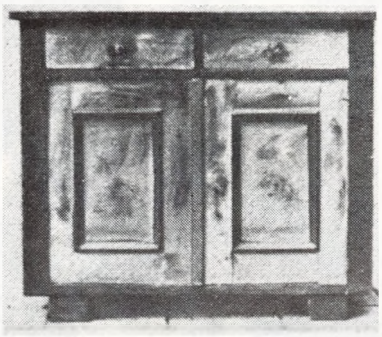

Spintelė prieš.. .

Jei turime kiek laiko ir daug kantrybės, baldų atnaujinimas gali būti puikus laisvalaikio užsiėmimas. Už palyginamai mažą kainą galime originaliai papuošti butą. Atnaujinti galima senus baldus arba tą pati metodą panaudoti naujų užbaigimui. Galimybės yra didelės, galima atnaujinti senus baldus, senus paveikslų rėmus, kurie tinka dekoratyviems veidrodžiams, vario ar bronzos lempas, įvairius padėklus, šiukšliadėžes ir t.t. Atnaujinimo procesas yra ilgas, todėl svarbu, kad pasirinktas objektas turėtų gerą liniją ir būtų vertas įdėto darbo. Turėkime kantrybės, dažnai įpusėjus rezultatai atrodo beviltiški, bet užbaigus galime didžiuotis nauju kūriniu. Atnaujinimo procese svarbus originalumas ir vaizduotė. Pvz. iš seno pianino suolo atnaujintų rėmų ir marmoro plokštės galima padaryti originalų kavai servuoti stalą, iš varinio elektros "fixture" — puikų kabantį augalams indą ir t.t.

Prieš pradedant stambesnį atnaujinimo darbą, pirmiausia turime namuose surasti vietą, kur nekliudomai galėtume dirbti, nes užtruks gana ilgai. Nepatartina savo "dirbtuvę" laikyti rūsyje, netoli apšildymo krosnių, nes naudojami skysčiai gali lengvai užsidegti. Taip pat ir drėgnas rūsys netinkama vieta, nes atnaujinami baldai turi būti daug kartų džiovinami.

Pasirūpinkime stipria šviesa: patamsėje darbas nebus įmanomas. Iš anksto pasirūpinkime visus reikalingus įrankius ir medžiagas. Seno paviršiaus nuėmimui bus reikalinga smėlinis popieris (sandpaper). Patogiausiai tą popierį apsukti apie 3" - 7" korkos gabalą. Galima naudoti ir elektrinį įrankį, bet tik vertikalinį, apvalus sugadins natūralų medžio raštą. Nusipirkime keletą kempinių, metalinių šiūruoklių (steel wool), stipraus muilo, šepečių, terpentino ir daug minkštų senų skudurų.

Seno paviršiaus valymą pradėkime nuplaudami baldą su nestipriu muiluotu vandeniu ir šepečiu, gerai išdžiovinkime. Toliau naudokime komercinį dažų nuėmimo skystį. Patepkime su senu dažymo šepečiu mažą paviršiaus dalį ir kai atmirks, paviršius pasidarys tystantis, kaip klijai, tada jį nubraukime su specialiu peiliu (putty knife). Ši procedūra gali tekti panaudoti 2 - 3 kartus. Nuėmus visą paviršių, baldą išplaukime su "shellac solvent". Šis skystis išdžius labai greitai. Paskutinis darbas — ištrinti su smėliniu popieriumi. Jei paviršius nelygus, pradėti su šiurkštesniu ir užbaigti pačiu smulkiausiu. Nulyginus paviršių, baldas bus paruoštas užbaigimui. Pirmiausiai su minkštais skudurais ištrinkime "boiled linseed oil" trečdaliu mišinio ir dviem trečdaliais terpentino. Naudokime pirštines. Minėta alyva lengvai užsidega, naudokime atsargiai. Palikime išdžiūti mažiausiai 48 valandas, alyva turi susigerti į medį. Išdžiovinus jau galime uždėti "chellac" paviršių. Kad paviršius nebūtų blizgantis ir storas, naudokime 1 dalį "shellaco" ir 3 dalis "shellac solvent". Skystį tepti plonai su minkštu šepečiu, lygiai ir labai plonai. Pakartoti mažiausiai 7 kartus, leidžiant kiekvieną kartą gerai išdžiūti. Kiekvienas paviršius, kai išdžius, prieš dedant kitą, reikia patrinti smulkiausiu smėliniu popieriumi.

Neblizgančiam (oil finish) paviršiui, kuris dabar dažniausiai naudojamas moderniems baldams, naudokime vieną ketvirtadalį "boiled linseed oil", vieną ketvirtadalį "raw linseed oil", terpentino ir vieną šaukštelį varnišiaus vienai kvortai mišinio. Įtrinti baldą ir po 10 minučių išvalyti švariu skuduru, padžiovinti 24 - 48 val. Pakartoti 3 - 6 kartus. Minėti baldai duoda natūralų medžio paviršių nepakeistą, yra patvarūs, bet aišku reikalauja didelio atsidėjimo. Galima naudoti ir komercinius įvairius dažus, "varnish" ir "satin — sheen stain".

Kitas būdas užbaigti stalų, spintelių ir t.t. paviršiaus yra mozaika. Šis užbaigimas yra ypatingai praktiškas lauko baldams. Čia tikrai galime duoti pasireikšti savo vaizduotei: mozaika gali būti dėstoma iš spalvingų stiklų, kiautelių, akmenų, sudaužytų molinių indų ir t.t. Praktiškiausiai ir lengviausiai sudėstomos yra voniose naudojamos keramikinės plokštės, kurios gali būti sukarpomos specialiomis žirklėmis. Yra ir paruoštų išdėstymui mozaikos plokštelių, bet jos bus žymiai brangesnės ir jų išdėstymas nebus originalus; be to, jas naudodami, atliksime tik mechanišką darbą, neturėsime progos panaudoti savo kūrybos.

Lauko baldai geriausia dažyti 'enamel" dažais; jei stalas neturi krašto, galima apdėti specialiu kraštu, pagamintu iš vario ar aliuminijaus. Naudojami mozaikai gabaliukai gali būti įairiausių formų, tik vienodo storumo, kad gauti lygų paviršių. Jei naudojame keramikines plokštes, jos, prieš išdėstant, turi būti išmirkinamos. Spe-

. . ir po atnaujinimo.

Madų ir grožio pasaulis

Veda IRENA KAIRIENĖ

Vasarai

Jei norit atrodyti pasipuošusi pagal paskutinę madą, nusipirkite trumpą šifoninę suknelę vakarui. Geoffrey Beene, Sarmi, Stavropulous ir Malcolm Star — visi turėjo savo kolekcijose po šifoninę suknelę. Šifonas tuo įdomus, kad savo plaukiančia linija suteikia kiekvienam rūbui romantišką nuotaiką. Kai kurie madų kūrėjai papuošė dar savo šifonines sukneles gausiais siuvinėjimais. Visa eilė buvo pasiūtų "shirtwaist" stiliuje, su ilgom rankovėm ir su apikaklėm.

Kokius batus dėvėsime vasarą ir rudenį?

Madingas batukas turi daug pavidalų. Pirmiausia — kulneliai tebebus žemi. Yves St. Laurent modeliai parodose dėvėjo ištisai žemus kulnelius. Taip pat geriausiai besirengiančios moterys, jų tarpe ponia Kennedy ir Windsoro kunigaikštienė, favorizuoja naują madą. Tie žemi kulneliai vasaros ir rudens parodose patiekiami — platūs, sunkūs, pastrižai nukirsti, taip pat liekni, išriesti, išdailinti. Jie pritaikomi ir vakariniams sidabriniams ir satininiams bateliams. Aukštai susegami aplink kojos riešą dirželiai vėl grįžta. Italijoje atgaivintas romantiškas stilius vakariniams batams, jie puošiami bantais ir rozetėmis. Batų galai paapskritinti, nukirstais galais ir žymiai platesni, kaip anksčiau.

Mokyklinio amžiaus mergaitės dar tebedėvi aukštus baltus batus. Kai kurie jų net suvarstyti ilgais šniūreliais.

Grįžta į madą ir seniai užmiršti, ilgesni ir trumpesni getrai. Jie siuvami iš filco, pilkos arba languotos vilnonės medžiagos ir sunkios plastikos.

Plaukų grožiui

Retkarčiais palepinkite savo plaukus sekančiu receptu: atskirkit dviejų kiaušinių baltymus nuo trynių. Pridėkite prie baltymų keletą lašų kastilinio šampuno. Išplakite į putas. Ištrinkit tom putom galvą. Išskalaukit. Vėl pakartokit trynimą, gerai masažuodamos galvą. Vėl išskalaukit. Ištrinkit iki baltumo kiaušinių trynius. Išmasažuokit galvą sumuštais tryniais ir palikite keliom minutėm ant plaukų, kad sugertų natūralų proteiną. Po to labai gerai išskalaukit drungnu, bet ne karštu vandeniu.

Vėliau dar galima šviesius plaukus perskalauti sekančiu mišiniu: išspauskit dviejų citrinų sunką, perkoškit per merlių, atskieskit tuo pačiu kiekiu vandens ir perpilkit plaukus. Perskalavusios išdžiovinkit saulėje. Jei jūsų plaukai labai sausi, perskalaukit po citrinos mišinio švariu vandeniu. Paryškinti raudono atspalvio plaukus, skalaukite ramunėlių arbata. Tamsiems plaukams galima naudoti truputį geltonojo acto. Taip pat reikia plaukus išskalauti išsidūksojusiu alum. Alus sumažina plaukų riebumą. Kai išplaunat galvą, atsidarykit bonką alaus ir užpilkite visą bonką ant plaukų. Po to perskalaukiti švariu vandeniu.

Helenos Rubinstein dieta

Pusšimtį metų valdžiusi kosmetikos ir grožio pasaulį, Helena Rubinstein patardavo šitokią savo pačios išbandytą grožio dietą:

1. Nusistatyk pirmiausia tvirtai numesti nereikalingą svorio perteklių. Galvok, kad šiuo metu tai tavo svarbiausias uždavinys.

2. Nekalbėk apie gerą dietą. Nusibosi kitiems ir pati sau.

3. Kas rytą atsikėlusi išgerk po stiklą šilto vandens su citrina, be cukraus.

4. Valgyk daug vietos užimantį maistą—špinatą, kopūstus, žalias salotas ir liesą mėsą. Tuo būdu nesijausi alkana.

5. Prieš kiekvieną valgį išgerk po stiklą šalto vandens su sunka iš pusės citrinos. Tai sumažina alkį. Bet negerk valgydama.

6. Valgyk palengva. Kramtyk gerai maistą, kad pagerintumei virškinimą ir mažesniu kiekiu maisto pasisotintumei.

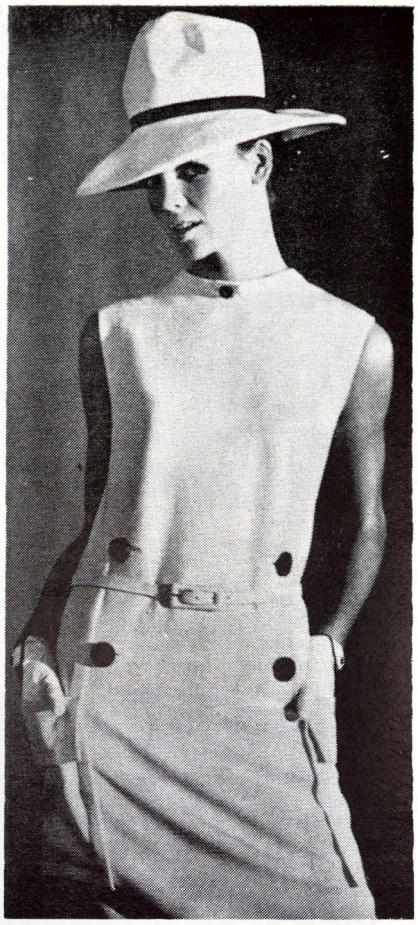

7. Jei mėgsti pieną — gerk tik nugriebtą. Jis turi pakankamai proteino, bet ne riebalų.

8. Jei negali apsieiti be duonos, valgyk mažą kiekį juodos ruginės duonos be sviesto.

9. Nelaikyk ant stalo druskos, o ir virdama maistą, naudok labai mažai.

10. Niekad neskaityk restorano meniu. Tai tave supykins.

11. Negalvok apie riebius patiekalus. Jei jau negali atsilaikyti, valgyk labai mažą kiekį. Nepasiduok pagundai ir nesuvalgyk viso bliūdo ledų, kada užtenka tik šaukštelio.

12. Pusryčius pradėk valgyti nuo žalių vaisių.

---

cialus sujungimui cementas greitai džiūsta, todėl patartina naudoti tik dalį paviršiaus, nebūtinai turime užbaigti tuoj pat visą. Cementą galima vėliau nudažyti aliejiniais dažais, pritaikant prie mozaikos. Pabaigus patartina visą paviršių plonai užtepti "varnish" arba specialiu mozaikai "silicone sealer". Norėdamos mozaikai skirti daugiau laiko, bibliotekose galima rasti puikios literatūros. Viena iš jų "Mosaics: Hobby and Art, Edwin Hendickson".

Neturėdamos drąsos pradėti stambų atnaujinimo darbą, galima pamėginti su paveikslų rėmais. Seni paveikslų rėmai, gerai atnaujinti, gali puošti puikiausią veikdrodį. Čia irgi galime naudoti baldų paviršiaus nuėmimo metodą. Tamsius medžio rėmus ir tinko rėmus galima pamerkti į vandenį keliom dienom, tai lengviausias būdas nuimti seną paviršių. Išvalius gerai išdžiovinti. Paveikslo tinko rėmus galime užbaigti matiniu paauksinimu. Naudokime keletą šaukštų "bronzing powder"; keletą lašų "banana oil" mišinį arba "bronzing liquid".

Savo atnaujinimo sugebėjimus galime išmėginti ir dekoruodamos padėklus arba šiūkšliadėžes. Galima naudoti ir naujus, pigius padėklus. Jei padėklai jau yra išdekoruoti, galima esamą raštą išskusti su aštriu peiliu, išlyginti su smėliniu popieriumi ir perdažyti, geriausia purškimo būdu. Dekoruojant padėklus su aliejiniais dažais, užbaikime vienu ar dviem sluogsniais "varnish". Jei dekoruojame šiūkšliadėžę, paviršių galima nublizginti su vašku. Namuose galima pasigaminti ir dekoratyvias lempas. Keramikinės vazos geriausia gali būti panaudojamos, bet susiduriame su vienu sunkumu: išgręžimu skylių vielai. Tačiau tai galima atsargiai atlikti su elektriniu gręžtuvu. Kita galimybė — lempos su indu įsodinti augalams. Jei naudojamas indas yra medinis ar kitos drėgmę praleidžiančios medžiagos, tieskime storą plastikinį popierių. Panaudojus senos lempos bazę, lempon galima panaudoti medžio drožinius, šakas ir t.t. Senienų krautuvėse parduodamos alyva deginamos lempos gali būti lengvai perdirbamos į modernias vario lempas, kurios šiuo metu yra ypatingai madoje.

13. Priešpiečiams valgyk salotas ir vaisius. Salotoms naudok neriebų padažą. Vietoj kavos ar arbatos gerk liesą pieną.

14. Praalksti tarp pietų ir vakarienės? Suvalgyk pusę obuolio, gabalėlį sūrio, salierų, morkų ar pusę apelsino.

15. Vakarienei prieš pagrindinį patiekalą valgyk žalių daržovių. Sumažina apetitą. Bulvių ir druskos valgyk mažai. Venk riebaus maisto.

16. Nueik nuo stalo, kada jauti, kad dar suvalgytum daugiau.

17. Paruošk maistą kaip gali gražiau ir patraukliau, taip kad tavo dieta nebūtų atgrasi.

Jaunoms mergaitėms

Viena pačių žymiausių Amerikos madų ir grožio autoritetų, Emily Wilkens, neseniai išleido jaunoms merginoms pritaikytą grožio ir gero elgesio knygą "A New You". Čia patiekiamos kelios trumpos tos knygos ištraukėlės:

"Prašau" ir "ačiū" — du maži žodeliai, kurie galėtų iš pagrindų pakeisti pasaulį. Kodėl žmonės jų nevartoja? Jūsų mandagumas užkrečiantis. Jei jūs pasakot "prašau", paduodama taxi vairuotojui adresą, ir "ačiū", išlipdama iš mašinos, jūs pakeliat jo nuotaiką, jūs padarot jį laimingesnį, labiau savim pasitikintį, nes pasielgėt su juo kaip su žmogumi. Būdamas gerai nusiteikęs, jis perduos tą nuotaiką sekančiam keleiviui. Ir tas keleivis pasijus laimingesnis. Šypsena taip pat padeda. Padėkokit kiekvienam, kas jums pagelbsti: lifto patarnautojui, durininkui, padavėjai, net ir susiraukusiam autobuso šoferiui. Tikra dama traktuoja lygiai žmones, kurie jai patarnauja, lygiai ir garbingiausius svečius.

Dėkokite savo šeimininkei už skanius pietus, dėkokite senelei už numegztą megstuką. Ir dėkokite nuoširdžiai. Nemandagu stumdyti vyresnes moteris autobuse ir paleisti spyruoklines duris kam nors į veidą. Kiekvienas žmogus yra vertas pagarbos ir mandagaus elgesio, ypatingai vyresni žmonės. Leiskite jiems pirma praeiti, palaikykite atidarę duris, užleiskite jiems vietą atsisėsti. Jūsų mažas patarnavimas, palydėtas šypsnio, suteiks jiems džiaugsmo visai dienai. Argi tai taip sunku?

Taip pat nemandagu užimti visą šaligatvį, kai einate su draugėmis, garsiai šaukti ir juoktis susisiekimo priemonėse ar kine, arba garsiai treškinti saldainių popierius. Yra labai nemandagu juoktis iš mokytojų ir jų neklausyti, šaukti ir spiegti ant savo motinos ir vadinti savo tėvą nuobodžiu seniu. Atsiminkit, kaip kartais jūs pačios esat jautrios ir bematant pravirkstat. Tėvai ir mokytojai taip pat jautrūs. Jie lygiai, kaip ir jūs, turi jausmus ir širdį.

Atrodytų, kad geriau kramtyt gumą, negu nagus. Bet ar tai reikalinga? Kramtydamos jūs atrodot kaip karvė Elsie. Elsie yra graži karvė, bet jūs juk mergaitės! Jei jau jums būtina kramtyti, nedemonstruokite to malonumo. Imkite gumos po mažą gabaliuką ir kramtykit tyliai, uždarom burnom ir geriausiai — privačiai.

Kai aš buvau jauna mergaitė ir mane sudomino cigaretės, mano tėvas pasakė: "Gali rūkyti, bet pirma aš tau šį tą parodysiu". Jis uždegė cigaretę, patraukė dūmą ir išpūtė per švarią baltą nosinę. Man tereikėjo pažvelgti į rudas dėmes ant nosinės ir apsisprendžiau niekad gyvenime nerūkyti. Man pagailo savo plaučių, dantų ir pirštų.

Jei dar nepradėjot rūkyti — nepradėkit. Pagalvokit apie medicinos tyrinėjimų duomenis, pagalvokit apie išlaidas ir apie tai, kaip bus sunku rūkymo papročio nusikratyti. Jei jau pradėjote ir nesat pasiryžusios mesti, bent būkite tvarkingos. Nedemonstruokite rūkymo ir nekalbėkit su cigarete dantyse. Ir nerūkykit gatvėje — tai vulgaru. Nepūskite dūmų į akis savo kaimynams restorane, tai nemandagu ir gadina kitiems apetitą.

Aš turėčiau būtinai šį tą pasakyti apie kelnes. Kelnės atrodo vietoje sportuojant, namie, vasarojant, bet gatvėje jos yra blogo skonio pažymys. Taip pat jos netinka mokykloje, krautuvėje ir restorane. Kai kurios mergaitės atrodo labai dailiai apsiavę kelnėmis. Bet daugeliui jos netinka ir tos merginos turėtų dėvėti sijonėlius. Net ir vasarvietėse ryškios ružavos spalvos kelnės tepatrauks dėmesį, bet nesuteiks elegantiškos išvaizdos. Geriausiai pasirinkti neutralią ramią spalvą ir svarbiausia — tinkamą dydį.

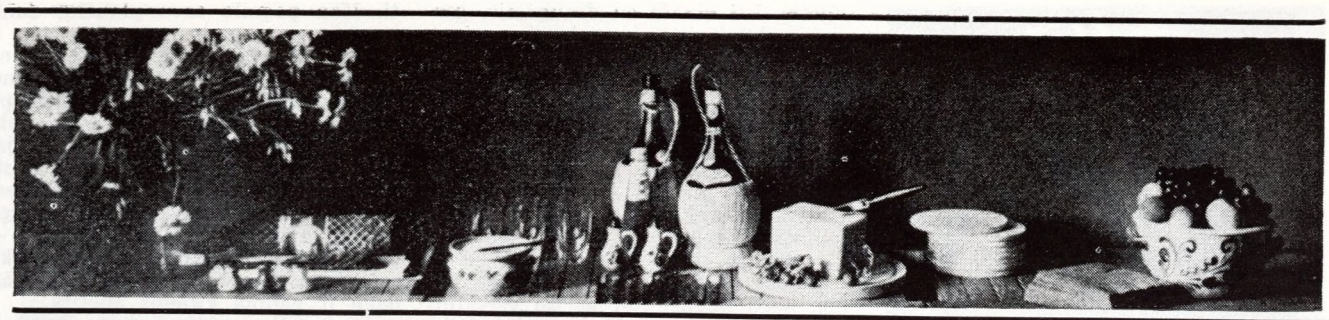

Šeimininkių kampelis

VEDA A. MIKŠIENĖ

Lydeka su ryžių ir apelsinų kamšalu

Žuvis 3 - 4 svarų didumo; porcija 4 - 5 žmonėms

Kamšalas
- ¼ puoduko sviesto ar kitokio riebalo,
- 1 puodukas kapotų salierų su lapeliais,
- 3 šaukštai kapoto svogūno,
- 2 šaukštai tarkuotos apelsino žievės,
- ½ šaukštelio druskos,
- ½ puoduko apelsinų sunkos,
- 2 šaukštai citrinos sunkos,
- ¾ puoduko vandens,
- 1 puodukas ryžių (1 minute rice).

Nupjauti pelėkus, nuskusti ir išvalyti žuvį. Galvą ir uodegą nuimti pagal pageidavimą. Gerai išplovus, nusausinti ir pasūdyti. Įkaitintame svieste pakepinti 5 min. kapotus salierus, svogūnus, apelsinų žievę. Pridėjus druską, sunkas ir vandenį, viską užvirinti. Sudėti ryžius, viską permaišyti ir uždengus atidėti 5 minutėm (kamšalas bus drėgnokas, bet žuviai besikepant, susigers). Laisvai prikimšti žuvį ir užsiūti. Blėką ištepus riebalais, patepti ir žuvį tirpintais riebalais ir įpjauti per odą 3-4 vietose (iškeptos žuvies forma bus gražesnė). Kepti prie 450° F. Kepimo laikas priklauso nuo kimštos žuvies storumo. 1 inčiui — 10 min.

Lydekos vyniotiniai su agurko kamšalu

- 2 svarai lydekos "fillets",
- druskos, pipirų,
- ¼ puoduko kapoto svogūno,
- ¼ puoduko kapotų salierų,
- ¼ puoduko sviesto ar kitokio riebalo,
- ½ šaukštelio druskos,
- ¼ šaukštelio "thyme",
- 2 šaukštai minkštos duonos trupinių,
- ½ puoduko kapoto agurko,
- ¼ puoduko grietinės.

Žuvies "fillets" pasūdyti ir pabarstyti pipirais. Supjaustyti maždaug 3 x 6 inčo didumo gabalėliais. Įkaitinti sviestą ir jame pakepinti apie 5 min. kapotus svogūną ir salierus. Pridėti druską, "thyme", permaišyti viską su duonos trupiniais ir kapotu agurku. Kamšalą dėti ant žuvies gabalėlių, vynioti į ritinius ir apsukti su baltu siūlu ar susmeigti su dantų krapštuku. Ant kiekvieno ritinio uždėti po šaukštelį grietinės. Kepti krosnyje 450° F apie 15 - 20 minučių.

Kepti kimšti pamidorai

(4 - 6 porcijos)

- 6 kieti nepernokę pamidorai,
- 4 kietai virti kiaušiniai kapoti,
- 4 žali svogūnai (laiškai su galvutėm) arba 1 mažas kapotas smulkiai svogūnas,
- 2 dėžutės (3¼ unc. didumo) Norvegijos sardinkų (6 paliktos papuošimui),
- ½ šaukštelio muštardos miltelių,
- ¾ šaukštelio druskos,
- ⅛ šaukštelio pipirų,
- 1 šaukštas tirpinto sviesto,
- ½ puoduko minkštos duonos trupinių.

Nuplautus pamidorus nusausinti ir, apačią nupjovus, šaukšteliu išimti vidurius. Apvertus atidėti. Paimti ½ puodelio iškrapštytų pamidorų vidurių, sukapoti ir sumaišyti su kapotais kiaušiniais, svogūnais, sardinkom ir prieskoniais. Pripildyti kamšalu pamidorus ir apibarstyti svieste pakepintais duonos trupiniais. Kepti apie 40 min. prie 325° F temperatūros. Papuošimui ant kiekvieno pamidoro uždėti po sardinką.

Įdarytos veršio nugarinės kepsnys

- 1 veršio nugarinė 4-5 svarų didumo, be kaulų, (padaryti gerą kišenių dėl įdaro),
- druska pipirai
- 3 puodeliai maltos ar smulkiai kapotos virtos vištienos,
- 4 virtos viščiukų kepenėlės, maltos ar smulkiai kapotos,
- ½ puoduko smulkiai pjaustytų žalių svogūnų,
- ½ puoduko smulkiai kapotų žalių petruškų,
- ¼ puoduko tarkuoto parmesan sūrio,
- 1 šaukštelis druskos,

- ½ šaukštelio pipirų,
- ⅛ šaukštelio malto muškato riešuto,
- ¼ puoduko balto vyno (arba viščiuko buljono).

alyva,
- ¾ puoduko vištienos buljono,
- ¼ puoduko balto vyno.

Mėsą išplovus nusausinti, gerai pasūdyti, pabarstyti pipirais. Kamšalą išmaišius patikrinti dėl prieskonių, laisvai tam padarytą kišenių prikimšti ir užsiūti. Mėsą gražiai aplyginti ir aprišti su virvute. Gerai ištrynus su alyva, kepti 3 - 3½ valandos 300° F temperatūroje. Laistyti dažnokai vištienos buljonu, paskutinius 30 min. baltu vynu. Mėsai iškepus leisti pastovėti apie ½ val. prieš pjaustant ir duodant į stalą. Tinka ir šaltam patiekalui.

Šalta, gaivinanti sriuba "Indienne"

- 2 vidutinio didumo svogūnai kapoti,
- ½ šaukštelio "curry" miltelių,
- 1 litras vištienos buljono,
- 2 švieži pamidorai,
- 1 griežinėlis citrinos,
- 1 šaukštas sviesto,
- 1 šaukštas miltų,
- 1 žalias rūgštus obuolys, kapotas,
- 2 šaukštai tarkuoto "cocanut",
- 1 skiltelė česnako
- saldžios grietinėlės (cereal cream).

Įkaitintame svieste apkepinti kapotą svogūną. Įdėti česnako skiltelę, "curry" miltelius ir šaukštą miltų. Pakepinti porą minučių. Maišant po truputį pilti buljoną, pridėti kapotą obuolį, pamidorus, "cocanut", citrinos griežinėli. Uždengus virinti ant lengvos ugnies apie 1½ valandos. Perkošti ir atvėsinti. Kiek yra sriubos, per pusę tiek pridėti grietinėlės, gerai išmaišyti. Duoti į stalą gerai atšaldytą.

Greitas guliašas

- ¼ svaro aštraus sūrio,
- ½ svaro makaronų (elbow),
- 3 šaukštai sviesto,
- 1½ svaro maltos jautienos (round steak),
- 2 dėžutės condensuotos pamidorų sriubos (cream of tomatoe),
- druskos, pipirų.

Sūrį sukapoti. Kol makaronai verda (apie 10 min.), sviestą įkaitinti ir jame pakepinti, skirstant su šakute, maltą mėsą. Kepinti, kol mėsos spalva pasikeis. Makaronus nusunkti ir sudėti į mėsą, įmaišyti kondensuotą sriubą, pridėti sūrį ir leisti lengvai

pavirti apie 10 minučių ar kol sūris ištirps. Viską permaišyti, patikrinti dėl prieskonių, pridėti druskos, pipirų. Duoti į stalą su virtais žirniukais arba žaliom pupelėm ir salotom.

Greitas citrininis pyragas

6 šaukštai sviesto,
1 puodukas cukraus,
2 plakti kiaušiniai,
1½ puodelio sijotų miltų,
1½ šaukštelio kepimo miltelių,
¼ šaukštelio druskos,
½ puoduko pieno,
1 citrinos nutrinta žievė.
⅔ puodelio cukraus,
1 citrinos sunka.

Sviestą su cukrum ištrinti, pridėti kiaušinius, kartu persijotus sausus produktus, pieną ir citrinos žievę. Kepti išteptoje 13 x 9 x 2 inčų blėkoje 25 minutes 350° F temp. pečiuje.

Per tą laiką išmaišyti ⅔ puodelio cukraus su 1 citrinos sunka. Po 25 minučių. Kepamą pyragą išimti, subadžius su šakute užtepti citrinos ir cukraus mišiniu ir kišti 5 minutėms atgal į pečių. Pjaustyti, kol šiltas, 1½ inčo didumo gabaliukais.

Varškinis pyragas (Dream cheesecake)

Turėti produktus kambario temperatūros.

¼ puodukas tirpyto sviesto,
1 puodukas smulkiai trintų "graham craker" trupinių.
3 šaukštai cukraus,
1 šaukštelis "cream or tartar",
6 kiaušiniai perskirti,
1½ puoduko cukraus,
19 uncijų "cream cheese",
3 šaukštai miltų,
½ šaukštelio druskos,
2 puodeliai rūgščios grietinės,
1 šaukštelis vanilijos ekstrakto.

Ištepti sviestu tortinę blėką. Pyragėlių trupinius sumaišyti su tirpintu sviestu ir, atskyrus ¼ puodelio trupinių torto puošimui, likusiais išdėti blėkos dugną. Į kiaušinių baltymus įdėti "cream of tartar" ir plakti iki tirštumo. Baigiant dalimis sudėti 3 šaukštus cukraus. Išplakus atidėti. Gerai išplakti varškę, į ją įplakti kartu sumaišytus miltus, cukrų ir druską, pridėti po vieną 6 trynius. Įmaišyti grietinę ir vaniliją. Sudėti plaktus baltymus. Viską atsargiai, bet gerai išmaišius, pilti į paruoštą blėką. Pabarstyti trupiniais. Kepti 1¼ val. prie 325° F. Pyragui iškepus, pečių išjungti ir, atidarius pečiaus duris, pyrago neišimti dar 10 minučių. Išėmus atvėsinti ir dėti šaldytuvan 6 - 8 valandom prieš duodant į stalą.

Toronto šeimininkės ragauja . . .

Mėtiniai ledai

Greitai padaromi, skanūs ir gražūs pažiūrėti, saldūs.

1 pint prancūziškų "vanilla" ledų,
6 unc. žalio "Creme de Menthe" likerio,
4 žalios marašino vyšnios.

Ledus padalinti į 4 porcijas. Ant kiekvienos porcijos užpilti po 1½ unc. likerio, papuošti vyšnia ir duoti į stalą.

Ružavas, užšaldytas braškių musas

1 pint braškių, išplautų ir išvalytų,
½ puoduko cukraus,
1 šaukštas citrinos sunkos,
1½ puoduko grietinėlės, plaktos.

Atskirti keletą uogų puošimui. Likusias pertrinti per sietą, sumaišyti su cukrum ir citrinos sunka. Grietinėlę išplakti iki tirštumo; sumaišyti su pertrintom braškėm ir visą mišinį sudėti į 2 ledo gabaliukams gaminti padėklus (freezing trays). Šaldyti kol mišinio kraštai bus sustingę per vieną inčą platumo. Išėmus viską į dubenį, gerai perplakti ir sudėti į 5 puodelių formą dubenėlį. Sušaldyti kietai. Prieš duodant į stalą, kraščiukus atskirti su peiliu, trumpam pamerkti į karštą vandenį, išversti ant lėkštės. Puošti anksčiau paliktom braškėm.

Kaip ilgiau išlaikyti šviežias uogas? Nuplautas uogas iš dėžutės išpilti ant popierium išklotos blėkos ar didesnės lėkštės taip, kad būtų tik vienas sluogsnis. Pridengti popierium ir laikyti šaldytuve. Tokiu būdu uogos išsilaiko net 4 - 5 dienas. Suminkštėjusias uogas imti greitesniam vartojimui.

Prancūziški saldainiai
(kiekis — 1¼ svaro)

¼ puodelio medaus,
4 uncijos kartaus šokolado,
1 puodelis kapotų riešutų,
1 puodelis kapotų razinkų,
1 puodelis kapotų datulių,
1½ šaukštelio vanilijos ekstrakto,
cukraus.

Pakaitinti, bet neužvirinti medų. Nuėmus nuo ugnies, pridėti šokoladą ir maišyti, kol ištirps. Pridėti vaisius, riešutus, vaniliją ir viską gerai permaišyti. Iškloti riebalais išteptu sviestiniu popierium 8 x 8 inčų didumo blėką. Sušlapinti pirštus šaltu vandeniu, įspausti blėkon padarytą masę ½ inčo storumo ir pabarstyti lengvai cukrumi. Pastatyti nakčiai šaldytuvan. Supjaustyti vieno inčo didumo gabalais.

Skanūs šokoladiniai saldainiai
(kiekis — 2 svarai)

1½ puodelio kapotų lazdynų riešutų,
2 puodeliai cukraus pudros,
1 kiaušinio baltymas,
2 šaukštai romo,
1½ puodelio pusiau saldžių šokoladinių saldainių (semisweet),
¾ puodelio saldyto kondensuoto pieno,
1 šaukštas sviesto.

Sumaišyti pirmus keturis produktus. Iškloti riebalais pateptu sviestiniu popierium 8 x 8 inčų blėką. Ištirpinti šokoladą ant mažos ugnies, maišant pilti kondensuotą pasaldytą pieną, sviestą. Pilti ant riešutų mišinio ir išlyginti. Pastatyti į šaldytuvą kol sukietės. Pjaustyti kvadratukais.

• ORGANIZACINĖ VEIKLA

K.L.K. MOTERŲ DRAUGIJOS PRISIKĖLIMO PARAPIJOS SKYRIUS TORONTE

Daug kas iš K.L.K. Mot. Dr-jos narių, ypatingai uoliosios narės, paėmusios naują "Moteries" numerį ir pervertusios bei pasigrožėjusios pirmiausia jieško aprašymų, kas veikiama Draugijos skyriuose, o radusios perskaito atsidėjusios. Gaila tik, kad "Moteries" redakcija gan sunkiai "išpeša" skyrių veiklos aprašymus, dažniausiai reikia daug ir ilgai prašyti ir laukti.

Toronto Prisikėlimo parapijos skyrius turi veiklai palankias sąlygas, turi apie pusantro šimto narių, o dirbant didelėje kolonijoje gan lengva gauti prelegentų paskaitoms, nesunku suorganizuoti įvairius kursus, rekolekcijas, pobūvius ir t.t. Žinoma, visa tai iš skyriaus valdybos reikalauja nemaža energijos, pasišventimo ir darbo.

Praėjusiais metais nutarta skyriaus valdybą rinkti ne vieneriems, o dvejiems metams, tat šių metų valdyba yra ta pati, kuri buvo ir praėjusiais metais. Būtent: pirmininkė — A. Kuolienė, vicepirm. — V. Valaitienė, sekr. — B. Vaitiekūnienė, ižd. — F. Urbonienė, social. reik. sekcijos vadovės — O. Narušienė ir Z. Didžbalienė, parengimų sekcijos vadovės — M. Basalykienė ir A. Puterienė. Revizijos komisija — S. Miniotienė, L. Murauskienė ir I. Vadauskienė.

Skyriaus v-ba dirba labai sutartinai, jų posėdžiai vyksta ne tik darbingoje, bet ir seseriškai malonioje nuotaikoje. Visuotiniai sk. narių susirinkimai šaukiami kartą mėnesyje ir juose visada duodama narėms bei atsilankančioms viešnioms kas nors tikrai dvasiniai ar protiniai naudingo, dažniausiai paskaitos iš įvairių sričių.

Labdaros darbams praėjusiais metais išleista $600.00: pasiųsta siuntinių Vasario 16-tosios gimnazijai, sušelpta pinigais ir drabužiais kelios vargan patekusios lietuvių šeimos Toronte, aplankyta 74 ligoniai įvairiose Toronto ligoninėse ir jiems paguosti nuneštos dovanos.

Suruoštos visos kolonijos moterims uždaros rekolekcijos. Taip pat visos kolonijos moterims pernai buvo suruošti siuvimo kursai, o šiemet — virimo bei kepimo. Suruoštas tradicinis Užgavėnių balius, davęs gerokai pelno.

Parapijos vadovybei daug padedama ruošiant įvairius parengimus ar priėmimus, kas kartais tikrai pareikalauja nemažai sumanumo ir darbo. Pvz. šiemet balandžio 17 d. buvo pavaišinta pusantro tūkstančio žmonių parapijos naujų pastatų atidarymo proga. Be to, visų parapijos ruošiamų koncertų, vaidinimų ir pan. proga artistų vakarienės, priėmimai ar vaišės — vis tai skyriaus moterų darbas.

Labai vertas dėmesio dabartinės v-bos darbas, tai ypatingas dėmesys jaunosioms moterims stengiantis jas supažindinti su K.L.K. Moterų Dr-jos tikslais ir darbais. Tam kartas nuo karto buvo jaunosios moterys ir merginos kviečiamos į vienos ar kitos sk. narės namus ir prie kavos puoduko kalbinamos įsitraukti į Draugijos narių eiles ir savo jaunatviška energija pradėti perimti ir tęsti antrąjį pusšimtį metų gyvuojančios katalikių moterų draugijos darbą. **Z. Dgv.**

K.L.K. Moterų Dr-jos Prisikėlimo parapijos skyriaus valdyba su Dvasios Vadu T. Placidu, OFM.

Mylimai Motinai A. † A. ONAI VANAGIENEI mirus,
Centro Valdybos narėms
Stefanijai Petraitienei ir Janinai Kaknevičienei
reiškiame širdingą užuojautą —

K.L.K. Moterų Draugija ir Centro Valdyba

Konkursas — jaunimo dėmesiui

Kanadiečių Pabaltiečių Moterų (Estų, Lietuvių ir Latvių) Taryba skelbia konkursą rašiniui parašyti anglų kalba tema "Kodėl aš vertinu savo tautinę kilmę" — Why I value my national origin? Premija $50 bus skiriama kiekvienos tautybės geriausiam rašiniui. Kviečiami visi Kanados jaunuoliai-lės nuo 18 iki 23 metų amžiaus. Kiekvienos tautybės dalyviai siunčia savo rašinius tos tautybės vice-pirmininkei ne vėliau kaip spalio 1 d. Lietuviai siunčia G. Balčiūnienei, 280 Roncesvalles St., Toronto 3, Ont.

LIETUVIO MEDIKO PROJEKTAS

Kanados ir JAV spaudoje buvo paskelbta AP žinių agentūros informacija apie dr. Jono Valaičio projektą pritaikyti būdą surasti vos prasidėjusiai vėžio ligai. Jis panaudojo dr. G. Papanicolaou 1928 m. išrastą procesą — mikroskopinį skreplių tyrimą. Tuo būdu surandamos nenormalios ląstelės plaučiuose, kurios rodo beprasidedantį vėžį, rentgeno spindulių dar nepasiekiamą. Dr. J. Valaitis, 43 m. medikas, kreipėsi į Čikagos priemiesčio Park Ridge, Ill., gyventojus pasinaudoti nemokamu laboratoriniu tyrimu. Atsiliepė 2000 asmenų. Iš 1500 rūkančių rasti 44 asmenys su anormaliomis plaučių ląstelėmis, iš 500 nerūkančių — 2. Šioje stadijoje vėžys gali būti sulaikytas metus rūkymą. Kai rentgenas parodo plaučių pažeidimus, pasak dr. Valaičio, nedaug ką tegalima padaryti. Plaučių vėžys esą kasmet nuvaro į kapus 47.000 asmenų. 95% vėžio atveju esą fatališki. Dr. Valaičio projektą finansuoja American Cancer Society, kuri tam reikalui paskyrė $22.500. Dr. Valaitis mano, kad jo panaudotas būdas plaučių vėžiui laiku atrasti taps masiniu ir ateityje bus plačiai naudojamas.

• Laiškai

GERB. REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA,

Jūsų leidžiamas žurnalas "Moteris" netik savo viršelio tautiniu puošnumu, bet ir savo turiniu, vis turtingesniu ir įvairesniu, pavergia skaitytojus. Man rodos, kas jau pradėjęs "Moterį" skaityti, su ja negali persiskirti.

Šia proga ir linkiu, kad "Moteris" nepavargtų, bet kas kart tvirtėtų ir neštų patirties, mokslo, džiaugsmo ir poilsio savo skaitytojoms-jams.

Reiškiu gilią pagarbą —

Bronė Vizbaraitė-Bujokienė
904 McMillan Ave.,
Winnipeg, Man., Canada.

• Atsiųsta paminėti

Lietuvių kalbos pratimai, mokyklai ir namams, 1 sąsiuvinys. Paruošė D. Velička, lietuvių kalbos lektorius. Išleido Pedagoginis Lituanistikos Institutas Čikagoje, 1966 m. Adresas: 5620 So Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636.

Laiškai Lietuviams, 1966 m. kovo mėn., Nr. 3 ir balandžio mėn. Nr. 4. Vyriausias redaktorius K. Trimakas, S.J. Tėvų Jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros mėnesinis žurnalas. Administracijos adresas: 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636, USA. Prenumerata metams $4.00, atskiro nr. kaina 40ct.

Lietuvių Dienos. 1966 m. kovo mėn. Nr. 3 ir balandžio mėn. Nr. 4, Vyr. redaktorius B. Brazdžionis. Leidėjas Anthony F. Skirius. Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn. Atskiro nr. kaina 65 ct. Prenumerata metams $6.00 bet kuriame pasaulio krašte. Garbės prenumerata $10.00. Administracijos adresas: 4364 Sunset Blvd., Hollywood, California 90029, USA.

Ateitis, 1966 m. kovo mėn. Nr. 3 ir balandžio mėn. Nr. 4. Lietuvių katalikiškojo jaunimo žurnalas. Moksleivių Ateitininkų S-gos leidinys. Vyr. redaktorius Skirmuntas Radvila. Prenumerata metams $5.00 pagal JAV kursą; jaunimo susipažinimui prenumerata $3.00; garbės prenumerata $10.00. Administracijos adresas: "Ateitis", 5725 So Artesian Ave., Chicago, Ill. 60629, USA.

Šaltinis, 1966 m. Velykos, Nr. 2 (1255). 60 metų sukaktuvinis leidinys. Tikybinės ir tautinės minties žurnalas. Leidžia Šv. Kazimiero S-ga Anglijoje. Redaktorius S. Matulis, M.I.C. Prenumerata metams 15 šl. ($2.00). Redakcijos ir administracijos adresas: 16 Hound Rd., West Bridgford, Nottingham, England.

Laivas, 1966 m. gegužės mėn. Nr. 20. Religinio ir tautinio gyvenimo savaitraštis, leidžiamas Marijonų Vienuolijos. Redaktorius kun. J. Šakevičius, M.I.C. Kaina metams: Amerikoje ir Kanadoje — $4.00, kitur — $5.00. Adresas: 4545 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629, USA.

Šv. Pranciškaus Varpelis, 1966 m. balandžio mėn., Nr. 4. Mėnesinis religinio-patriotinio turinio laikraštis. Leidžia pranciškonai. Redaktorius T. Vikt. Gidžiūnas, O.F.M. Kaina metams $2.00. Adresas: Franciscan Fathers, Kennebunkport, Me., 04046, USA.

Skautų Aidas, 1966 m. balandžio mėn. Nr. 4 ir gegužės mėn. Nr. 5. Oficialus Lietuvių Skautų S-gos organas, leidžiamas LSS Tarygos pirmijos. Vyr. redaktorius v. s. A. Saulaitis. Prenumerata: metams $4.00, pusei metų $2.50; paskiras nr. 50 ct. Administracijos adresas: K. Česna, 58 Providence St., Worcester, Mass. 01604, USA.

Skautybė, 1966 m. Nr. 3(6), priedas sesėms vadovėms, broliams vadovams ir tėvams.

Iliustravo V. Stančikaitė-Abraitienė

Gabija, 1966 m. vasaris-kovas, Nr. 1(10), LSS Skaučių Seserijos Vadijos leidžiamas biuletenis. Adresas: 1934 So 48 Court, Cicero 50, Ill., USA.

Knygų Lentyna, 1965 m. Nr. 4. Lietuvių Bibliografinės Tarnybos trimėnesinis biuletenis, leidžiamas JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros Fondo. Už bibliografiją atsakingas A. Ružaniec-Ružancovas. Prenumerata metams: JAV ir Kanadoje $2.50, kitose šalyse $1.50. Adresas: Lithuanian Bibliographical Service, 1132 N. Walnut St., Danville, Ill. 61832, USA.

Moterų Dirva, 1966 m. balandžio mėn., Nr. 4, leidžiamas Amerikos L. R. K. Moterų S-gos. Redaktorė - administratorė Mrs. Dale Murray, 205 Luelde St., South Bend, Ind. 46614, USA. Prenumerata metams: JAV $2.50, kitur $3.00. Atskiro numerio kaina 25 ct.

Lietuviai Amerikos Vakaruose, 1966 m. balandžio mėn. Nr. 4. Leidžia A. Skirius, redaguoja redakcinis kolektyvas. Prenumerata metams $3.00, atskiras nr. 30 ct. Adresas: 4364 Suset Blvd., Los Angeles, California 90029, USA.

Lietuvos Pajūris, 1966 m. pirmasis metų ketvirtis (nr. 1) ir antrasis metų ketvirtis (nr. 2). Leidžia Kanados Mažosios Lietuvos Bičiulių Dr-jos Centro Valdyba. Vyr. redaktorius A. Lymantas. Kaina metams $1.00 bet kuriame pasaulio krašte, išskyrus Vokietiją (2.00DM metams). Garbės prenumerata $5.00. Redakcija ir administracija: 5260 — 10th Ave., Rsmt., Montreal 36, P.Q., Canada.

Algis ir Alytė, spalvavimo knygutė, išleista "Eglutės" redakcijos ir administracijos, "Eglutės" metinės šventės proga.

Lietuvių Išeivių Katalikų Religinė Knyga. Autorius A. Ružaniec-Ružancovas. Atspaudas iš L.K.M. Akademijos Metraščio I tomo, 225-272 psl. Išleista Romoje 1965 m.

Manoji Dzūkija. Atsiminimai. Autorius Jonas Miškinis. Nidos Knygų Klubo leidinys Nr. 59, 1966. Kaina: nariams — minkštais viršeliais 6 šl., arba $1.50, arba 3.50 DM; kietais — 8 šl., arba $2.00, arba 4.50 DM.; nenariams — 25% daugiau. 192 psl.

* * *

Garbės prenumeratos

O. Abromaitienė, Lemont, Ill., B. Bujokienė, Winnipeg, Man., J. Čikotienė, Albuquerque, N. Mexico, S. Didžiūlienė, Cicero, Ill., D. Dragunevičienė, Philadelphia, Penna, E. Gudaitienė, Chicago, Ill., E. Jeneckienė, Warren, Mich., O. Karalienė, Los Angeles, Calif., E. Kielienė, Oak Lawn, Ill., E. Kriaunienė, Bracksville, Ohio, J. Lapkienė, Oak Lawn, Ill., L. Leonienė, Palos Park, Ill., F. Manelienė, Lockport, Ill., E. Meškauskienė, Chicago, Ill., O. Pocienė, Newark, N.J., V. B. Raulinaitienė, Downey, Ill., J. Rimkevičienė, Montreal, Que., L. Skripkutė, Hamilton, Ont., A. Užupienė, Toronto, Ont.

Žurnalui aukojo

$50.00 — K. L. Kat. Mot. Draugijos Delhi skyrius, Delhi, Ont.;

$5.00 — prel. dr. J. Tadarauskas, Hamilton, Ont.;

$3.00 — E. Meškauskienė, Chicago, Ill., D. Vaitiekūnienė, Hamilton, Ont.;

$2.00 — M. Grigienė, St. Catharines, Ont., O. Kanaukienė, Brooklyn, N. Y., M. Tumaitienė, Dundas, Ont., G. Viskantienė, Chicago, Ill., L. Žemgulienė, Chicago, Ill.;

$1.00 — M. Andrikytė, Waterbury, Conn., A. Arštikaitienė, Burlington, Ont., P. Babinienė, Hamilton, Ont., M. Balčiūnienė, Richmond Hill, N.Y., B. Batisa, Rochester, N.Y., P. Blekaitienė, Hamilton, Ont., A. Bukšnienė, Omaha, Nebr., M. Bumbulienė, Toronto, Ont., F. Černiuvienė, Chicago, Ill., E. Dambriūnienė, Brentwood, Md., Rt. Rev. F. Juras, Lawrenre, Mass., S. Zadurskienė, Langton, Ont., P. Kačinskienė, Hamilton, Ont., S. Kalvaitienė, Hamilton, Ont., O. Kaminskienė, Hamilton, Ont., V. Karaitienė, Chicago, Ill., D. Kaunaitė, Toronto, Ont., A. Ketvirtienė, Willowdale, Ont., E. Klevinienė, Hamilton, Ont., A. Kšivickienė, Hamilton, Ont., P. Kuzmienė, London, Ont., S. Laniauskienė, Cleveland, Ohio, V. Lavinskienė Chicago, Ill., J. Lieponienė, Lockport, Ill., A. Maletienė, Chicago, Ill., E. Mikalauskienė, Worcester, Mass., B. Mikenienė, Chicago, Ill., A. Neimanienė, Cleveland, Ohio, M. Norkienė, Chicago, Ill., O. Norvilienė, Chicago, Ill., J. Orantienė, Cleveland, Ohio, L. Raubienė, Grand Rapids, Mich., L. Remeikienė, Sudbury, Ont., A. Rusinienė, Toronto, Ont., E. Sakavičienė, Hamilton, Ont., E. Sereičikienė, Chicago, Ill., O. Sergautienė, Toronto, Ont. A. Šetikienė, St. Catharines, Ont., E. Širvinskienė, Cleveland, Ohio, O. Šiurnienė, Delhi, Ont., L. Sodeikienė, Cicero, Ill., O. Stanaitienė, Hamilton, Ont., V. Stirbienė, Montreal, Que., B. Svilienė, Avan, Mass., V. Tocilauskienė, Chicago, Ill., E. Veisienė, Philadelphia, Pa., F. Venskevičienė, Burlington, Ont.